

Spôsoby migrácie pre startup projekty a inovatívne podnikanie v EÚ a v Nórsku – príspevok Slovenskej republiky

Štúdia EMN – dotazníková forma
júl 2019

Financované
Európskou úniou

EMN
European Migration Network
Európska migračná sieť

Štúdia bola spracovaná ako súčasť činností Európskej migračnej siete (European Migration Network – EMN), ktorá poskytuje aktuálne, objektívne, spoľahlivé a porovnateľné informácie o migrácii a azyle na podporu tvorby politik EÚ a jej členských štátov. Činnosť EMN financuje Európska únia (EÚ) a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (MV SR).

Aktivity EMN sú zamerané na témy súvisiace s migráciou štátnych príslušníkov tretích krajín. Realizujú sa prostredníctvom národných kontaktných bodov v členských štátoch EÚ a v Nórsku v koordinácii s Európskou komisiou (EK), konkrétne Generálnym riaditeľstvom EK pre migráciu a vnútorné záležitosti.

Túto štúdiu zostavila Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) Bratislava, ktorá je koordinátorom Národného kontaktného bodu EMN v Slovenskej republike (SR). Národný kontaktný bod EMN v SR tvorí Ministerstvo vnútra SR (Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru, Migračný úrad, odbor zahraničných vecí a európskych záležitostí kancelárie ministra vnútra SR), Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (Odbor medzinárodných vzťahov a európskych záležitostí), Štatistický úrad SR (Sekcia sociálnych štatistík a demografie) a IOM.

Táto štúdia – v dotazníkovej forme bola vypracovaná s finančnou podporou Európskej únie. Názory uvedené v štúdiu nemožno pokladať za oficiálne stanovisko Európskej únie. Rovnako nemusia predstavovať názory vlády Slovenskej republiky alebo IOM.

Spracovali (v abecednom poradí): Barbora Kovarík Böhmerová, Viera Orichová

Národný kontaktný bod Európskej migračnej siete v Slovenskej republike
Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) – Úrad v SR
Adresa: Grösslingová 35, 811 09 Bratislava
E-mail: ncpslovakia@iom.int
Tel.: +421 2 52 62 33 35
Web: www.emn.sk, www.ec.europa.eu/emn

Predslov

Cieľom štúdie je získať prehľad o spôsoboch/možnostiach migrácie, ktoré členské štáty EÚ (ČŠ) poskytujú štátnym príslušníkom tretích krajín realizujúcim startup projekty a inovatívne podnikateľské zámery s cieľom posilniť ekonomický rast, inovácie a zvýšiť globálnu ekonomickú konkurencieschopnosť. Štúdia sa zameriava na opatrenia a právny rámec upravujúci prilákanie a príchod tejto kategórie migrantov, dôvody na zavedenie takýchto opatrení, ich implementáciu v praxi, ako aj na mapovanie ich úspešnosti.

Príspevok Slovenskej republiky k štúdii bol v tejto dotazníkovej forme vypracovaný Medzinárodnou organizáciou pre migráciu (IOM), ktorá je koordinátorom EMN v SR.

Metodologický prístup vypracovania štúdie je založený predovšetkým na sekundárnych zdrojoch, najmä legislatívnych¹ a informačných dokumentoch² súvisiacich s danou problematikou. Zdrojom informácií boli aj odpovede na dotazníkové otázky zainteresovaných štátnych orgánov³ a Združenia miest a obcí Slovenska, ako aj riadený rozhovor realizovaný na Ministerstve hospodárstva SR.

Na základe dotazníkovej formy štúdií z členských krajín vypracovala EK súhrnnú správu so zhrnutím hlavných zistení z členských štátov. Dotazníková forma štúdie za SR a súhrnná správa sú dostupné na webovej stránke slovenského Národného kontaktného bodu EMN www.emn.sk.

---

¹ Najmä zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov, zákona č. 290/2016 Z. z. o podpore malého a stredného podnikania, zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) a zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri, zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník).

² Napr. Konceptia pre podporu startupov a rozvoj startupového ekosystému v Slovenskej republike, Analýza startupov na Slovensku vypracovaná Slovak Business Agency.

³ Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru, Ministerstvo financií SR, Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.

Zoznam skratiek

- ČŠ** – členský štát Európskej únie
- DPH** – daň z pridanej hodnoty
- EHP** – Európsky hospodársky priestor
- EK** – Európska komisia
- EMN** – Európska migračná sieť
- EÚ** – Európska únia
- EUR/€** – euro, eur
- IOM** – Medzinárodná organizácia pre migráciu (International Organization for Migration)
- ISIN** – identifikačný kód emisie cenných papierov
- JSA** – jednoduchá spoločnosť na akcie
- MH SR** – Ministerstvo hospodárstva SR
- MV SR** – Ministerstvo vnútra SR
- NPC** – Národné podnikateľské centrum
- PZ** – policajný zbor
- P PZ** – Prezídium Policajného zboru
- SARIO** – Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu
- SBA** – Slovak Business Agency
- SBAfe** – Small Business Act for Europe
- SR** – Slovenská republika
- ŠPTK** – štátny príslušník tretej krajiny/štátni príslušníci tretích krajín
- ÚHCP P PZ** – Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru
- Z. z./Zb.** – Zbierka zákonov SR

Zhrnutie

Štúdia Európskej migračnej siete (EMN)⁴ „*Spôsoby migrácie pre startup projekty a inovatívne podnikanie v EÚ a v Nórsku*“ bola vybratá na vypracovanie Riadiacim výborom EMN v rámci pracovného programu na rok 2019.

Cieľovou skupinou štúdie sú štátni príslušníci tretích krajín (t. j. z krajín mimo EÚ a EHP), ktorí sú buď zakladateľmi, alebo zamestnancami startupov, alebo sú zapojení do inej formy inovatívneho podnikania (inovatívni podnikatelia). Hoci je štúdia zameraná na startupy a inovatívne podnikanie (inovatívnych podnikateľov), nie je zacielená iba na špecifické startup schémy, ale zahŕňa všetky schémy, možnosti typu pobytov a pod., prostredníctvom ktorých môžu byť prijatí štátni príslušníci tretích krajín, t. j. zakladatelia alebo zamestnanci startupov alebo inovatívni podnikatelia do ČŠ.

V kontexte SR používame v štúdii ako synonymá pojmy inovačný projekt (podľa zákona o malých a stredných podnikateľoch) alebo inovatívny projekt (podľa zákona o pobyte cudzincov) a pojem startup (v súlade so špecifikáciou štúdie), ktorý však legislatíva SR nepozná.

V prvej časti sú zodpovedané otázky všeobecnej podpory podnikania, nástrojov a politík a podpory startupov v SR. Zameriava sa na možnosti podnikania na Slovensku vo všeobecnosti, bez špecifikácie podnikateľa ako štátneho príslušníka tretej krajiny. Proces začatia podnikania na Slovensku, jeho administratívna a finančná náročnosť, závisia od konkrétneho typu obchodnej spoločnosti/družstva, pre ktoré sa podnikateľ rozhodne. Slovenská právna úprava definuje päť obchodných spoločností a jedno družstvo. Pre účely štúdie opisujeme len dva typy obchodných spoločností, a to spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorá je najviac využívaným typom spoločnosti pre malé a stredné podniky, ktorými startupy väčšinou sú; a jednoduchú spoločnosť na akcie, ktorá bola do právneho poriadku SR zakomponovaná práve pre potreby startupového podnikania. Oba typy spomínaných obchodných spoločností môžu za splnenia zákonných podmienok využívať na podnikanie aj štátni príslušníci tretích krajín. Pre Slovenskú republiku nie je podpora startupov politickou prioritou a nemá definované hospodárske odvetvia, do ktorých by chcela prilákať inovatívnych podnikateľov. Čiastočný startupový ekosystém existuje, ale koncentruje sa najmä v hlavnom meste.

Druhá časť štúdie sa venuje politikám a stratégiám v oblasti startupového podnikania z tretích krajín najmä z pohľadu verejného sektora a možností zjednodušeného vstupu inovatívneho podnikania z tretích krajín na Slovensko. Slovenská republika nemá opatrenia, ktoré by boli výlučne zamerané na prilákanie startupistov z tretích krajín a ani neplánuje v tejto oblasti zmenu legislatívy alebo politiky. Prilákanie startupistov z tretích krajín nie je ani predmetom žiadnej verejnej diskusie.

Tretia časť štúdie podrobne zachytáva podmienky na udelenie pobytu štátnym príslušníkom tretích krajín realizujúcim startup, proces posúdenia žiadosti, lehoty, kompetencie jednotlivých zúčastnených orgánov. Súčasťou sú aj štyri prípadové štúdie. Slovenská republika nemá inštitút špeciálnych startupových víz ani špecifický typ pobytu pre podnikateľov z tretích krajín, ktorí by chceli realizovať startup. Jedinou možnosťou pre štátnych príslušníkov z tretích krajín je podať žiadosť o prechodný pobyt na účel podnikania. V rámci konania o pobyte sú im priznané určité zvýhodnenia oproti žiadateľom, ktorí nerealizujú inovatívny projekt, spočívajúce v kratšej lehote na posúdenie žiadosti o prechodný pobyt na účel podnikania, v nižšom finančnom zabezpečení podnikateľskej činnosti a v nižšom zisku obchodnej spoločnosti, ktorý musí žiadateľ preukázať pri obnove pobytu.

Štvrtá časť štúdie je zameraná na špecifikáciu nástrojov, ktoré SR používa na prilákanie startupistov do Slovenskej republiky. Informácie v tejto sekcii vychádzajú prevažne z analýz a údajov publikovaných na webovej stránke Slovak Business Agency, ktorá v spolupráci s Ministerstvom hospodárstva SR realizuje väčšinu nástrojov na podporu startupového podnikania na Slovensku. Slovenská republika nemá osobitné

---

⁴ Európska migračná sieť (European Migration Network – EMN) poskytuje aktuálne, objektívne, spoľahlivé a porovnateľné informácie o migrácii a medzinárodnej ochrane na podporu tvorby politík EÚ a jej členských štátov. Svoje aktivity realizuje prostredníctvom národných kontaktných bodov v každom členskom štáte EÚ a Nórsku v koordinácii s Európskou komisiou, konkrétne Generálnym riaditeľstvom EK pre migráciu a vnútorné záležitosti. EMN sa vo svojich aktivitách zameriava na témy migrácie štátnych príslušníkov tretích krajín. Národný kontaktný bod EMN v SR tvorí Ministerstvo vnútra SR (Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru, Migračný úrad, odbor zahraničných vzťahov a európskych záležitostí kancelárie ministra vnútra), Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (Odbor medzinárodných vzťahov a európskych záležitostí), Štatistický úrad SR (Sekcia sociálnych štatistík a demografie) a Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) vo funkcii koordinátora. EMN bola založená Rozhodnutím Rady 2008/381/ES a je financovaná Európskou úniou a spolufinancovaná Ministerstvom vnútra SR. Viac informácií o EMN nájdete na www.emn.sk a www.ec.europa.eu/emn.

nástroje na prilákanie startupového a inovatívneho podnikania z tretích krajín. Štátni príslušníci tretích krajín podnikajúci na Slovensku môžu vo väčšine prípadov využiť všeobecné nástroje určené na podporu podnikania a/alebo startupov na Slovensku, ktorými sú napríklad finančná podpora v podobe štartovacieho alebo anjelského kapitálu a nefinančnú podporu vo forme poradenstva, workshopov, mentoringu, inkubátorov, akcelerátorov a co-workingov.

Piata časť sa venuje otázkam možnosti obnovy pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny realizujúceho startup, a teda je prevažne zameraná na obnovu prechodného pobytu na účel podnikania. Podmienky pre obnovu prechodného pobytu na účel podnikania sú pre startupistov v porovnaní s bežným prechodným pobytom na účel podnikania uľahčené z hľadiska preukazovania nižšieho zisku po zdanení a kratšej lehoty na rozhodnutie o žiadosti o obnovenie takéhoto prechodného pobytu.

Kapitola 1: Základné informácie o podnikateľskom prostredí v SR so zameraním na startupové podnikanie

O1a. Boli v SR prijaté **osobitné politiky alebo stratégie** zamerané na podporu startupov/inovatívneho podnikania?

- Áno
 Nie

Slovenská republika prijala 10. júna 2015 koncepciu pre podporu startupov a rozvoj startupového ekosystému v Slovenskej republike (ďalej len koncepcia). V koncepcii Ministerstvo financií SR spolu s Ministerstvom hospodárstva SR, Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Slovak Business Agency, predstaviteľmi slovenského startupového ekosystému, profesijnými asociáciami, ďalšími účastníkmi trhu a odbornou verejnosťou navrhuje koncepčné opatrenia, ktoré člení do nasledovných strategických cieľov: 1. vytvorenie vhodných podmienok pre podnikanie, t. j. vytvorenie regulačného prostredia bez zbytočných prekážok pre vznik a pôsobenie startupov na trhu, 2. vytvorenie a poskytovanie podporných služieb pre posilnenie ekosystému startupov, t. j. vytvorenie infraštruktúry a služieb pre podporu záujemcov o podnikanie, startup tímov, etablovaných startupov, 3. financovanie najmä tzv. „Death Valley“, t. j. „Údolia smrti“ – fázy podnikateľských iniciatív, keď väčšina startupov zlyháva.⁵

O1b. Je podpora startupov a inovatívnych podnikateľov vo všeobecnosti **národnou prioritou**?

- Áno
 Nie

Podpora startupov a inovatívnych podnikov nie je prioritou národnej politiky⁶.

O2. Je v SR definovaný pojem **startup a/alebo inovatívny podnikateľ** či už ako **(a) právna definícia** (v zákone alebo právnych predpisoch) alebo **(b) pracovná definícia** (napr. v politických dokumentoch, stratégiách, alebo ako interná definícia používaná relevantnými inštitúciami)?

- Áno, existuje právna definícia pojmu startup/inovatívny podnikateľ
 Áno, existuje pracovná definícia pojmu startup/inovatívny podnikateľ
 Nie

Legislatíva SR nemá explicitne zadefinované pojmy „startup“ a inovatívny podnik. V oboch prípadoch však existujú definície, ktoré sú odvodené z európskej legislatívy.

Zákon č. 290/2016 Z. z. o podpore malého a stredného podnikania⁷ v § 2 písm. g) uvádza priamy odkaz na článok 2 ods. 80 nariadenia (EÚ) č. 651/2014⁸ obsahujúci definíciu inovačného⁹ podniku. V kontexte tohto odkazu, inovačným podnikom je obchodná spoločnosť povinne vytvárajúca základné imanie, so sídlom v Slovenskej republike, od vzniku ktorej neuplynulo viac ako 36 mesiacov, a ktorá je ovládaná fyzickými osobami, ktoré sú jej zakladateľmi, a je inovačným podnikom, mikropodnikom, malým podnikom alebo stredným podnikom.

V koncepcii pre podporu startupov a rozvoj startupového ekosystému v Slovenskej republike je pojem „startup“ definovaný ako kapitálová obchodná spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky, od ktorej vzniku neuplynulo viac ako 36 mesiacov a zároveň vznikla za účelom tvorby inovatívneho produktu alebo služby, je mikro, malým alebo stredným podnikom, a vyznačuje sa tým, že väčšina hlasovacích práv

⁵ Koncepcia pre podporu startupov a rozvoj startupového ekosystému v Slovenskej republike, citované dňa 10. 6. 2019, dostupné na: <https://www.mhsr.sk/uploads/files/pTlqvAqi.pdf>.

⁶ Riadený rozhovor na MH SR 28. 5. 2019.

⁷ Zákon č. 290/2016 Z. z. o podpore malého a stredného podnikania a o zmene a doplnení zákona č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2016/290/20181130>.

⁸ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 Zmluvy, citované dňa 10. 6. 2019, dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1558352475274&uri=CELEX:32014R0651>.

⁹ Pojmy „inovačný“ a „inovatívny“ používame ako synonymá. Pojem „inovačný podnik“ používame v prípade priamej citácie právne záväzného textu.

patrí fyzickým osobám, ktoré sú jej zakladateľmi¹⁰. Táto definícia, podľa Konceptie, slúži na identifikáciu subjektov, ktoré sa kvalifikujú na poskytovanie opatrení a stimulov pre startupy.

Rovnaký dokument v úvode za startupy označuje podnikateľské iniciatívy s vysokým rastovým a inovačným potenciálom, ktoré dokážu naštartovať a dlhodobu podporovať inteligentný a inkluzívny hospodársky rast a tiež prilákať zahraničné investície. Prispievajú k rozvoju odvetví s vysokou pridanou hodnotou, regionálnej a globálnej konkurencieschopnosti a tvorbe zamestnanosti kvalifikovanej pracovnej sily. Rovnako významný prínos predstavujú pri budovaní imidžu Slovenska ako inovatívnej ekonomiky v zahraničí¹¹.

O3a. Aké sú **požiadavky** na založenie startupu v SR?

Startup môže mať formu jednej z nasledujúcich piatich kapitálových obchodných spoločností podľa zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník¹²: verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť a jednoduchá spoločnosť na akcie. Každá obchodná spoločnosť musí splniť pri vzniku iné podmienky.

Nakoľko najčastejšími typmi obchodných spoločností, ktoré sa využívajú pri založení startupu, sú spoločnosť s ručením obmedzeným a jednoduchá spoločnosť na akcie, nižšie v odpovediach sa zameriavame práve na tieto dva typy obchodných spoločností:¹³

Spoločnosť s ručením obmedzeným patrí k najviac využívaným formám podnikania na Slovensku. Je kapitálovou spoločnosťou, ktorú môže založiť minimálne jeden a maximálne päťdesiat zakladateľov. Výška základného imania spoločnosti je 5 000 €. Spoločnosť sa zakladá spoločenskou zmluvou, prípadne zakladateľskou listinou, ak zakladateľom je iba jeden spoločník. Vzniká zápisom do obchodného registra. Až po zápise do obchodného registra môže spoločnosť ako právnická osoba brať na seba práva a povinnosti.

Jednoduchú spoločnosť na akcie možno založiť od 1. januára 2017. Je to hybridná forma spoločnosti, ktorá má prvky akciovej spoločnosti aj spoločnosti s ručením obmedzeným. Cieľom vytvorenia novej spoločnosti bolo poskytnúť komplexné riešenie pre rizikové investovanie do obchodných spoločností, napr. startupov. Spoločnosť môže založiť jedna alebo viacero osôb, pričom hodnota základného imania spoločnosti musí byť aspoň 1 €. Zakladá sa spísaním zakladateľskej listiny (ak spoločnosť zakladá jedna osoba) alebo zakladateľskej zmluvy. Vzniká zápisom do obchodného registra.

O3b. Aký je **postup** založenia novej spoločnosti v SR od podania žiadosti až po jej oficiálne zaregistrovanie?

Spoločnosť s ručením obmedzeným:

Prvým krokom je vypracovanie spoločenskej zmluvy (prípadne zakladateľskej listiny, ak spoločnosť zakladá iba jeden zakladateľ) a ostatných zákonom stanovených zakladateľských dokumentov (vyhlásenie správcu vkladu, súhlas vlastníka nehnuteľnosti so zapísaním nehnuteľnosti ako sídla spoločnosti, podpisový vzor konateľov).

Druhým krokom je ohlásenie živnosti a získanie živnostenského oprávnenia v jednotlivých predmetoch podnikania pre spoločnosť s ručením obmedzeným. Živnostenské oprávnenie vystaví okresný úrad, odbor živnostenského podnikania. Ohlásiť živnosť je možné elektronicky alebo osobne. Živnostenský úrad vydá osvedčenie o živnostenskom oprávnení do troch pracovných dní.¹⁴

Posledným krokom je zápis spoločnosti s ručením obmedzeným do obchodného registra, ktorý vedie tzv. registrový súd (príslušný podľa sídla spoločnosti). K návrhu na zápis do obchodného registra je potrebné predložiť zakladateľské dokumenty (súhlas správcu dane pre zakladateľov – ak sa vyžaduje, vyhlásenie správcu vkladu o splatení vkladu, súhlas vlastníka nehnuteľnosti so zápisom sídla spoločnosti alebo preukázanie vlastníckeho resp. užívacieho práva k nehnuteľnosti, podpisový vzor konateľov, osvedčenie o živnostenskom oprávnení) a zaplatiť poplatok za zápis spoločnosti do obchodného registra. Registrový súd vykoná zápis spoločnosti do obchodného registra do 2 pracovných dní. Návrh na zápis spoločnosti do obchodného registra je možné podať súčasne s ohlášením živnosti na okresnom úrade, odbor živnostenského podnikania.

¹⁰ Konceptia pre podporu startupov a rozvoj startupového ekosystému v Slovenskej republike, str. 10, citované dňa 10. 6. 2019, <https://www.mhsr.sk/uploads/files/pTlqvAqi.pdf>.

¹¹ Konceptia pre podporu startupov a rozvoj startupového ekosystému v Slovenskej republike, str. 1, citované dňa 10. 6. 2019, <https://www.mhsr.sk/uploads/files/pTlqvAqi.pdf>.

¹² <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/513/20180901#predpis.cast-druha>.

¹³ Riadený rozhovor na MH SR 28. 5. 2019.

¹⁴ Zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch, položka 148, dostupné na <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/71/20190101#prilohy>.

Jednoduchá spoločnosť na akcie (JSA)

Spoločnosť sa zakladá zakladateľskou listinou (ak spoločnosť zakladá jedna osoba) alebo zakladateľskou zmluvou, ktorá musí mať formu notárskej zápisnice. Súčasťou zakladateľského dokumentu sú aj stanovky spoločnosti.

Druhým krokom je ohlásenie živnosti a získanie živnostenského oprávnenia v jednotlivých predmetoch podnikania pre jednoduchú akciovú spoločnosť. Živnostenské oprávnenie vystaví okresný úrad, odbor živnostenského podnikania. Ohlásiť živnosť je možné elektronicky alebo osobne. Živnostenský úrad vydá osvedčenie o živnostenskom oprávnení do troch pracovných dní.

Tretím krokom je zápis spoločnosti do obchodného registra, ktorý vedie tzv. registrový súd (príslušný podľa sídla spoločnosti). K návrhu na zápis sa dokladá zakladateľský dokument, stanovky, vyhlásenie správcu vkladu, súhlas s umiestnením sídla, oprávnenie k podnikaniu, určenie štatutárneho orgánu. Registrový súd vykoná zápis spoločnosti do obchodného registra do 2 pracovných dní.

Posledným krokom je registrácia emisie akcií JSA do evidencie Národného centrálného depozitára cenných papierov, a. s. Akcie musia mať tzv. kód ISIN (identifikačný kód emisie cenných papierov), ktorý prideliť Národná číslovacia agentúra – Centrálny depozitár cenných papierov SR, a. s. Poplatok za pridelenie kódu ISIN je 150 €. JSA potom uzavrie s Národným centrálnym depozitárom cenných papierov, a. s., Zmluvu o vedení evidencie emisie zaknihovaných cenných papierov spolu s Dodatkom obsahujúcim údaje o vydávanej emisii akcií JSA. Poplatok za registráciu je 150 € bez DPH. Následne emitent podá príkaz na vydanie akcií JSA, v zmysle ktorého Národný centrálny depozitár cenných papierov, a. s., vykoná zápisy v prospech účtov akcionárov.¹⁵

O3c. Ako dlho trvá založenie spoločnosti v SR? Uvedte (a) maximálny čas oficiálne stanovený relevantnými inštitúciami a (b) dĺžku trvania založenia spoločnosti v praxi.

Pri založení obchodnej spoločnosti sa postupuje v dvoch krokoch: najskôr živnostenský úrad vydá osvedčenie o živnostenskom oprávnení do troch pracovných dní od ohlásenie živnosti¹⁶ a následne registrový súd vykoná zápis spoločnosti v lehote dvoch pracovných dní od doručenia návrhu na zápis.¹⁷

Zákonné lehoty sa v zásade dodržiavajú.

Za predpokladu, že spoločnosť bude od založenia aj platcom DPH aj zamestnávateľom, administratívnych úkonov je viac a ich vybavenie trvá v priemere 12,5 dňa. V praxi však môže trvať aj dlhšie. Tieto úkony je navyše nutné riešiť samostatne s viacerými subjektmi.¹⁸

O3d. Aké sú náklady na založenie spoločnosti?

Náklady na založenie spoločnosti sa líšia v závislosti od toho, či predmetom podnikania bude voľná, alebo viazaná živnosť, koľko predmetov podnikania bude mať spoločnosť, či zakladatelia využijú služby právnik na vypracovanie zakladateľských dokumentov a či podávajú elektronické, alebo papierové podania. V prípade jednoduchej akciovej spoločnosti je nutné, aby zakladateľská listina/zmluva mala vždy formu notárskej zápisnice.

Správny poplatok za elektronické ohlásenie živnosti je 7,50 € za viazanú a remeselnú živnosť. V prípade elektronického ohlásenia voľnej živnosti sa poplatok neplatí. Za osobné ohlásenie voľnej živnosti je poplatok 5 € a za viazanú a remeselnú živnosť 15 €. ¹⁹

Súdny poplatok za zápis spoločnosti do obchodného registra je 150 € (v prípade elektronického podania)/300 € (v prípade papierového podania).²⁰

Náklady na založenie jednoduchej spoločnosti na akcie sú vyššie, a to s prihliadnutím na elektronické vedenie akcií, vedenie účtu v Národnom centrálnom depozitári cenných papierov a vyhotovenie zakladateľskej listiny alebo zmluvy vo forme notárskej zápisnice.

---

¹⁵ Národný centrálny depozitár cenných papierov, a. s., Informácie o JSA <https://www.ncdcp.sk/jsa-podpora-start-upov/zakladne-informacie-o-jsa/>.

¹⁶ § 47 ods. 1 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon).

¹⁷ § 8 ods. 1 zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri.

¹⁸ Analýza start-upov na Slovensku, Strategická časť, str. 72, citované dňa 10. 6. 2019, dostupné na http://www.sbagency.sk/sites/default/files/5_analyza_start-upov_na_slovensku.pdf.

¹⁹ Zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch, položka 148, dostupné na <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/71/20190101#prilohy>.

²⁰ Zákon č. 71/1992 Z. z. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, Sadzobník súdnych poplatkov, položka 17, dostupné na <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/71/20190101#prilohy>.

Približné náklady na vznik spoločnosti s ručením obmedzeným sú 300 €. Približné náklady na vznik jednoduchej spoločnosti na akcie sú 600 €.

O3e. Boli realizované v SR hodnotenia alebo sa uskutočnili verejné diskusie na tému podnikačského prostredia – t. j. boli identifikované administratívne prekážky pri zakladaní spoločnosti v SR? Aké sú hlavné závery?

Dlhodobé monitorovanie podnikačského prostredia a stav malého a stredného podnikania na Slovensku vykonáva Slovak Business Agency, inštitúcia špecializujúca sa na podporu malého a stredného podnikania, zložená z členov súkromného aj verejného sektora (ďalej len SBA)²¹.

Podľa Správy z kvantitatívneho prieskumu „Monitoring uplatňovania princípov SBAfE“²² uskutočneného SBA v roku 2019, sa Slovensku aj naďalej nedarí dostatočne znižovať administratívnu záťaž, ktorá súvisí s podnikaním. Hodnotenie zástupcov malých a stredných podnikov je pomerne negatívne, pričom len 5,5 % oslovených sa vyjadrilo, že v priebehu predchádzajúcich 12 mesiacov došlo k zníženiu administratívnej záťaže pre podnikateľov. Naopak, nárast administratívnej záťaže zaznamenala väčšina (59,0 %) respondentov uvedeného prieskumu.²³ Uvedené konštatuje aj Audit hodnotenia uplatňovania princípov Small Business Act for Europe (SBAfE) na Slovensku 2017/2018²⁴. Podľa auditu zástupcovia podnikateľov často upozorňujú na vysoké administratívne zaťaženie. Za účelom jeho zníženia bol Národnou radou SR prijatý zákon č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii), ktorého hlavnou snahou je odbúranie administratívnej záťaže fyzických osôb a právnických osôb.²⁵

Čerstvou analýzou vypracovanou SBA v roku 2019 je aj Analýza bariér malých a stredných podnikov v oblasti digitalizácie, v ktorej sú podrobne identifikované nedostatky, ktoré predstavujú bariéry pre malé a stredné podniky. Bariéry sú rozdelené na bariéry ústredného portálu verejnej správy na stránkach www.slovensko.sk, bariéry jednotlivých špecializovaných informačných systémov verejnej správy (napr. nedostatky a problémy spojené s portálom finančnej správy, s portálom Sociálnej poisťovne a pod.), bariéry spojené s používaním elektronických schránok, bariéry spojené s elektronickým podpisovaním a so zaručenou konverziou dokumentov, bariéry spojené s externým a interným prostredím malého a stredného podnikania.²⁶

Podľa správy z kvantitatívneho prieskumu SBA z roku 2019 „Prieskum prekážok v podnikaní mladých na Slovensku“ oblasť registračných a administratívnych povinností a nestálosť, resp. časté zmeny v legislatíve predstavujú stredne veľkú bariéru v podnikaní mladých.²⁷

O4a. Existujú v SR inovačné huby alebo ekosystémy²⁸?

Áno

Nie, neexistujú významné inovačné huby a ekosystémy.

Prehľad podpornej infraštruktúry pre startupy na Slovensku prináša publikácia SBA Analýza start-upov na Slovensku z 28. 2. 2018²⁹:

Startupový ekosystém je tvorený dostupným kapitálom a inštitúciami ponúkajúcimi nefinančnú podporu. Spolu vytvárajú základ startupového ekosystému na Slovensku. Najvýznamnejšou platformou je Slovak

²¹ <http://www.sbagency.sk/o-nas>

²² Small Business Act for Europe, https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/small-business-act_en

²³ Monitoring uplatňovania princípov SBAfE, str. 23, citované dňa 10. 6. 2019
http://www.sbagency.sk/sites/default/files/monitoring_uplatnovania_sba-2018.pdf

²⁴ http://www.sbagency.sk/sites/default/files/audit_hodnotenia_uplatnovania_principov_sbafe_2017-18.pdf

²⁵ Audit hodnotenia uplatňovania princípov SBAfE na Slovensku 2017/18, str. 22, citované dňa 10. 6. 2019, dostupné na <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2018/177/20190101>.

²⁶ Analýza bariér malých a stredných podnikov v oblasti digitalizácie, SBA, Bratislava 2019, str. 6, citované dňa 10. 6. 2019, dostupné na:

http://www.sbagency.sk/sites/default/files/analiza_barier_malych_a_strednych_podnikov_v_oblasti_digitalizacie.pdf

²⁷ Prieskum prekážok v podnikaní mladých na Slovensku, str. 18 a 19, citované dňa 10. 6. 2019,

http://www.sbagency.sk/sites/default/files/prekazky_v_podnikani_mladych-sprava2019.pdf.

²⁸ Vychádzajú zo špecifikácie štúdie sa pod pojmom „ekosystém“ (alebo aj hub) rozumie prostredie alebo ekosystém tvorený súkromnými a verejnými subjektmi, ktoré podporujú a starajú sa o startupy a podnikateľov a tým im uľahčujú ich prácu. Napr. existencia rizikového kapitálu, dostupnosť mechanizmov financovania pre startupy, systém patentov a kultúra, ktorá toleruje neúspech a uľahčuje vznik nových firiem. (Zdroj: Lexicon, The Financial Times).

²⁹ Analýza start-upov na Slovensku, Strategická časť, citované dňa 10. 6. 2019, dostupné na:

http://www.sbagency.sk/sites/default/files/5_analyza_start-upov_na_slovensku.pdf.

Business Agency. SBA podporuje inovatívnych podnikateľov prostredníctvom špecializovaného programu na podporu startupov s názvom Startup Sharks, ktorý je realizovaný prostredníctvom Schémy na podporu startupov, ktorá prebieha v rámci pomoci de minimis a Programu na podporu startupov (2017 – 2020), vyhlásených Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky a financovaných zo štátneho rozpočtu.³⁰ Program ponúka tematické semináre a workshopy, tréningy a školenia v oblasti podnikateľského vzdelania, odborné individuálne poradenstvo zo strany expertov a mentorov, praktické poradenstvo spojené s podporou vzniku a rozbehu startupov, vrátane online poradenstva a taktiež účasť na medzinárodných startupových podujatiach, pričom vybraným uchádzačom prepláca oprávnené náklady.³¹

Ďalšími iniciatívami zabezpečujúcimi finančnú aj nefinančnú podporu pre startupy sú napríklad Klub podnikateľských anjelov Slovenska³², Neulogy ventures³³, Limerock Fund Manager³⁴ a iné.

Ucelený systém nefinančnej podpory naprieč Slovenskom zatiaľ absentuje, ale sieť inkubátorov, akceleratorov a co-workingov sa prostredníctvom čiastkových iniciatív súkromného sektora rozširuje početne aj geograficky a takéto iniciatívy vznikajú aj v regiónoch. Prevažná koncentrácia inkubátorov, akceleratorov a co-workingov je v Bratislave, pretože sa tu sústreďuje slovenská startupová komunita.³⁵ Najvýznamnejšou iniciatívou verejného sektora je Národné podnikateľské centrum, ktoré funguje ako one stop shop. Pre startupy poskytuje mikropôžičky a poskytuje finančné poradenstvo, ponúka akceleračný program, v rámci ktorého organizuje vzdelávacie kurzy, prednášky, workshopy a poradenstvo. Má k dispozícii co-workingové priestory a tzv. Creative point – kreatívnu dielňu, ktorá poskytuje služby a zariadenia, ktoré umožňujú vývoj prototypov a nových produktov pre startupy. Ďalej ponúka inkubačný program, v rámci ktorého je pomoc obmedzená na tri roky, počas ktorých sa monitoruje činnosť začínajúcich startupov, či sa vývoj spoločnosti uberať správnym smerom, členom umožňuje využívať kancelárske a co-workingové priestory v inkubátore, individuálne poradenstvo.³⁶

Ďalšími programami sú napríklad Impact Incubator³⁷, ponúkajúci inkubačné programy v Bratislave, Business clinic³⁸, ponúkajúci odborné poradenstvo alebo Business Women Workshops, ktorý je určený pre ženy s cieľom ich zapojenia do podnikania³⁹. Univerzitný technologický inkubátor InQb predstavuje spoluprácu akademického a podnikateľského sektora na Slovenskej technickej univerzite v Bratislave⁴⁰. V rámci regiónov existujú projekty ako VTP Žilina, Business Innovation Center v Banskej Bystrici⁴¹, Ponk v Nitre⁴².

O4b. Aká je úloha miest/obcí/samosprávnych krajov pri vzniku a podpore startupových ekosystémov a hubov v SR?

Úloha miest a obcí pri vzniku a podpore startupových ekosystémov nie je špecifická. Samosprávy sa touto problematikou nezaobierajú vo veľkej miere, keďže to nie je ich kompetencia. Poskytovanie stimulov a zvýhodnení na podporu malého a stredného podnikania a poradenstvo je úlohou štátu.

Obec však môže vytvárať a poskytovať formy a spôsoby podpory malého a stredného podnikania na svojom území, pričom v praxi sa najčastejšie stretávame s daňovými úľavami (pozemok, nehnuteľnosť) a bezplatným poskytnutím nevyužívaných priestorov.⁴³

O5. Má SR definované hospodárske odvetvia, do ktorých sa snaží prilákať startupy a inovatívnych podnikateľov?

³⁰ Program je dostupný na http://www.sbagency.sk/sites/default/files/schema_na_podporu_startupov_.pdf

³¹ <http://www.sbagency.sk/startup-sharks-1#.XOUq7KRS82w>.

³² <https://businessangels.sk/>

³³ <https://www.neulogy.vc/>

³⁴ <https://www.limerock.sk/o-nasej-firme>

³⁵ Analýza start-upov na Slovensku, Strategická časť, str. 63, citované dňa 10. 6. 2019, dostupné na:

http://www.sbagency.sk/sites/default/files/5_analyza_start-upov_na_slovensku.pdf.

³⁶ Zoznam služieb na web stránke Národného podnikateľského centra: <https://www.npc.sk/sk/services/inkubator-akcelerator-coworking/>, citované dňa 10. 6. 2019.

³⁷ <http://impacthub.sk/impactinkubator/>

³⁸ <http://impacthub.sk/business-clinic/>

³⁹ <http://impacthub.sk/workshops/>

⁴⁰ <https://www.inqb.sk/>

⁴¹ <http://www.e-inkubator.sk/en>

⁴² <http://ponkworking.com/>

⁴³ Zdroj: Združenie miest a obcí Slovenska – odpoveď na emailovú žiadosť.

Slovenská republika nemá definované žiadne špecifické sektory alebo hospodárske odvetvia, do ktorých by chcela prilákať startupy a inovatívnych podnikateľov.⁴⁴

Kapitola 2: Legislatívny rámec a politiky prijímania startupových a inovatívnych podnikateľov z tretích krajín do SR

O6. Je prilákanie startupových a inovatívnych podnikateľov z tretích krajín prioritou **národnej politiky SR**?

- Áno, je to prioritou národnej politiky.
- Nie, nie je to zásadnou prioritou národnej politiky.

Väčšina opatrení na podporu startupového podnikania v Slovenskej republike má všeobecný charakter, teda nie sú zamerané výlučne len na inovatívne podnikanie z tretích krajín, ale na podporu inovatívneho malého a stredného podnikania ako takého. Navyše SR zatiaľ upustila aj od zavedenia startupového víza pre štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré bolo plánované v Koncepcii na podporu startupov.⁴⁵

O7a. Umožňuje legislatíva SR získať špeciálne **víza alebo povolenie na pobyt** pre zakladateľov startupov alebo inovatívnych podnikateľov z tretích krajín?

- Áno, existujú špeciálne víza uľahčujúce imigráciu štátnych príslušníkov tretích krajín – zakladateľov startupov.
- Áno, existuje špeciálne povolenie na pobyt uľahčujúce imigráciu štátnych príslušníkov tretích krajín – zakladateľov startupov.
- Nie, vo všeobecnosti sa využíva iný druh povolenia na pobyt s cieľom uľahčenia imigrácie štátnych príslušníkov tretích krajín – startupových/inovatívnych podnikateľov.

Nie, neexistujú víza alebo povolenie na pobyt, ale existuje špecifický program alebo iné iniciatívy, ktorých cieľom je uľahčenie imigrácie štátnych príslušníkov tretích krajín – startupových/inovatívnych podnikateľov.

V rámci právneho poriadku SR neexistuje pre štátneho príslušníka tretej krajiny osobitný typ víza alebo pobytu za účelom startupového/inovatívneho podnikania.⁴⁶ Štátny príslušník tretej krajiny, ktorý chce na Slovensku založiť inovatívne podnikanie, však môže k žiadosti o prechodný pobyt na účel podnikania ako doklad preukazujúci účel pobytu predložiť podnikateľský zámer na realizáciu inovatívneho projektu⁴⁷. V takomto prípade dochádza k zjednodušeniu a zrýchleniu procesu rozhodovania a žiadosti o prechodný pobyt na účel podnikania v dvoch rovinách:

1. Nižšie finančné zabezpečenie podnikateľskej činnosti – štátny príslušník tretej krajiny preukazuje pri podávaní žiadosti o prechodný pobyt finančné zabezpečenie vo výške štyridsaťnásobku životného minima (v porovnaní so stonásobkom životného minima pri bežnom postupe).⁴⁸
2. Skrátaná lehota na rozhodnutie o žiadosti – lehota na rozhodnutie o žiadosti o prechodný pobyt je 30 dní (v porovnaní s lehotou 90 dní pri bežnom postupe).⁴⁹

O7b. Ak má SR špeciálne víza alebo povolenie na pobyt určené pre zakladateľov startupov, aký bol **dôvod** ich zavedenia?

Nevzťahuje sa.

O7c. Ak áno, kedy bola táto schéma zavedená?

Nevzťahuje sa.

⁴⁴ Riadený rozhovor na MH SR 28. 5. 2019.

⁴⁵ Riadený rozhovor na MH SR 28. 5. 2019.

⁴⁶ Zdroj: Dotazník ÚHCP P PZ.

⁴⁷ § 32 ods. 5 písm. a) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“).

⁴⁸ § 32 ods. 7 písm. c) zákona o pobyte cudzincov.

⁴⁹ § 33 ods. 8 písm. g) zákona o pobyte cudzincov.

O7d. Ak áno, aké legálne cesty získania pobytu využívali zakladatelia startupov pred zavedením schémy?

Nevzťahuje sa.

O7e. Ak nie, prebehli v SR diskusie na úrovni tvorcov politik, týkajúce sa dôvodov nezavedenia takejto špeciálnej schémy?

Jedným z opatrení definovaných v Konceptii na podporu startupov bolo zavedenie národného víza pre startupové/inovatívne podnikanie štátnych príslušníkov tretích krajín. Od zavedenia tohto opatrenia však bolo upustené⁵⁰, a to z dvoch dôvodov. Udelenie národného víza pre startupové podnikanie by v zmysle platného zákona o pobyte cudzincov nebolo možné, pretože národné vízum oprávňuje cudzinca zdržiavať sa na území SR, ale neopravňuje ho podnikáť. Druhým problémom bola kontrola podnikania cudzincov – nenašla sa vhodná metóda, ktorou by bolo možné overiť, či cudzinec s udeleným národným vízom reálne napĺňa ciele svojho startupového projektu na území SR.

O8a. Umožňuje legislatíva SR získať špeciálne víza/povolenie na pobyt, uľahčujúce imigráciu štátnych príslušníkov tretích krajín – zamestnancov startupov?

- Áno, existujú špeciálne víza, uľahčujúce imigráciu zamestnancov startupov z tretích krajín.
 Áno, existuje špeciálne povolenie na pobyt, uľahčujúce imigráciu zamestnancov startupov z tretích krajín.
 Nie.

V rámci právneho poriadku SR neexistuje pre štátneho príslušníka tretej krajiny – zamestnanca startupu – osobitný typ víza alebo pobytu. Takýto zamestnanec môže požiadať o udelenie prechodného pobytu na účel zamestnania alebo, pokiaľ spĺňa podmienky vysokokvalifikovaného zamestnania, o udelenie Modrej karty EÚ.

O8b. Ak má SR špeciálne víza alebo povolenie na pobyt určené pre zamestnancov startupov, aký bol dôvod ich zavedenia?

Nevzťahuje sa.

O8c. Ak áno, kedy bola táto schéma pre zamestnancov startupov zavedená?

Nevzťahuje sa.

O9a. Plánuje SR legislatívne zmeny, zmeny politik/praxe v oblasti startupov alebo inovatívneho podnikania z tretích krajín?

- Áno
 Nie

Legislatívne zmeny vo vzťahu k startupovému podnikaniu štátnych príslušníkov tretích krajín v súčasnosti nie sú plánované⁵¹. V súčasnosti je však v legislatívnom procese novela zákona o dani z príjmov, ktorá má nadobudnúť účinnosť od 1. januára 2020, a ktorá obsahuje opatrenia, ktoré by mohli mať pozitívny vplyv na rozvoj startupov na území SR. Jedným z nich je za splnenia zákonných podmienok oslobodenie príjmu z predaja akcií akcionára jednoduchej spoločnosti na akcie od dane z príjmu.⁵²

O9b. Ak v SR neexistujú špeciálne schémy pre zakladateľov/zamestnancov startupov, plánujú sa v dohľadnom čase zaviesť?

- Áno
 Nie

Slovenská republika v súčasnosti neplánuje legislatívne zmeny v oblasti startupového podnikania/zamestnávania štátnych príslušníkov tretích krajín.⁵³

O9c. Prebehli v SR v poslednom čase alebo prebiehajú v súčasnosti verejné diskusie alebo diskusie na úrovni tvorcov politik týkajúce sa uľahčenia imigrácie startupových/inovatívnych podnikateľov z tretích krajín?

- Áno
 Nie

⁵⁰ Riadený rozhovor na MH SR 28. 5. 2019.

⁵¹ Zdroj: Dotazník ÚHCP P PZ.

⁵² Zdroj: Ministerstvo financií SR – odpoveď na emailovú žiadosť.

⁵³ Riadený rozhovor na MH SR 28. 5. 2019 a dotazník ÚHCP P PZ.

V poslednom období neboli zaznamenané významné verejné diskusie na tému zjednodušenia prístupu startupového podnikania z tretích krajín na Slovensko. Téma zavedenia startupových víz rezonovala v médiách takmer výlučne v súvislosti s predstavením a následným prijatím Koncepcie v roku 2015, a to v rámci všeobecnej diskusie o podpore a existencii.⁵⁴

Kapitola 3: Podmienky prijímania startupových a inovatívnych podnikateľov z tretích krajín

3.1. Podmienky prijímania z pohľadu spoločnosti (startupu) – posudzovanie podnikateľského zámeru a podmienok, ktoré musia byť splnené s cieľom kvalifikovať sa ako startup

Pozn. Otázky v tejto kapitole sú určené len pre tie členské krajiny, ktoré majú zavedené špeciálne procesy na posudzovanie podnikateľského zámeru.

O10. Uvedte **kvalifikačné kritériá** na to, aby bola osoba považovaná za **startupového alebo inovatívneho podnikateľa** (napr. investície, inovatívny škálovateľný biznis model⁵⁵, predchádzajúca registrácia v členskej krajine a pod.).

Orgánom príslušným na posúdenie, či predložený projekt, ktorý štátny príslušník tretej krajiny chce realizovať na Slovensku, spĺňa kritériá startupu, je Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky. Na webovej stránke Ministerstva hospodárstva SR sú zverejnené presné náležitosti inovatívneho projektu, podrobne opísané v O 11b tohto dotazníka.⁵⁶ MH SR nemá internú normu, ktorá by stanovovala presné kritériá na posudzovanie projektového zámeru.

O11. Opíšte proces **posudzovania** startupov/inovatívneho podnikania vzhľadom na:

O11a. **Kto** posudzuje inovatívnosť podnikateľského zámeru?

O tom, či podnikateľský zámer bude slúžiť na realizáciu inovatívneho projektu, rozhoduje Ministerstvo hospodárstva SR. Ministerstvo hospodárstva vydáva stanovisko, v ktorom posudzuje inovatívnosť podnikateľského zámeru, a to v rámci konania o udelenie prechodného pobytu za účelom podnikania. Stanovisko vydá na základe žiadosti oddelenia cudzineckej polície P PZ. Stanovisko MH SR má odporúčací charakter v procese udeľovania prechodného pobytu za účelom podnikania.

O11b. Aké **dokumenty** musia byť predložené k žiadosti o jeho posúdenie? (Uvedte, ak sa dokumenty líšia v prípade, že štátny príslušník tretej krajiny už má založený startup v inej krajine alebo ho plánuje ešte len založiť.):

Podnikateľský zámer

Podnikateľský zámer na realizáciu inovatívneho projektu⁵⁷ musí obsahovať tieto informácie⁵⁸:

- **Odborné predpoklady žiadateľa/tímu:** opis odborných skúseností a zručností, prax v oblasti podnikateľských aktivít (úspechy, neúspechy), profesijný životopis a záväzky, ktoré môžu mať vplyv na projektový zámer. Pokiaľ bude projekt realizovaný tímom, je potrebné uviesť funkciu a zodpovednosti jednotlivých členov tímu. V prípade, ak žiadateľ plánuje mať zamestnancov, je potrebné uviesť ich predpokladaný počet a požiadavky na vzdelanie.
- **Opis inovatívneho produktu/procesu/služby:** v tejto časti je potrebné uviesť predmet podnikateľskej činnosti – stručne opísať produkt/proces/službu, opísať, aký problém a potrebu bude riešiť na trhu, v akom štádiu sa produkt/proces/služba nachádza a v čom je riešenie unikátne a inovatívne. V prípade produktu je potrebné uviesť základné funkcie, technológiu, ktoré produkt využíva a potrebu modernizácie produktu.
- **Ciele a harmonogram projektu:** definovanie aktivít, ktorými žiadateľ plánuje dosiahnuť naplnenie cieľov počas trvania projektu (časový harmonogram a výstup aktivity).

⁵⁴ Zdroj media monitoring EMN: napr. <http://www.zive.sk/clanok/107263/nova-podpora-pre-startupy-od-statu-viza-pre-cudzincov>.

<https://www.ta3.com/clanok/1067077/podnikatelom-z-tretich-krajin-bude-slovensko-udelovat-startupove-viza.html>

⁵⁵ „Ak podnikatelia rozmyšľajú o začatí nového podnikania alebo dúfajú, že svoje podnikanie posunú o stupeň vyššie predstavuje škálovateľnosť jeden z najdôležitejších faktorov. Rast úspešného podnikania závisí od škálovateľného biznis modelu, ktorý zabezpečí rast zisku, pričom budú rásť výnosy a náklady sa nebudú zvyšovať.“ Zdroj: www.entrepreneur.com.

⁵⁶ <https://www.mhsr.sk/uploads/files/Lylcf1f0.pdf>

⁵⁷ V texte primárne používame v súlade so zákonom o pobyte cudzincov pojem „podnikateľský zámer“. Jeho synonymum v texte predstavujú aj pojmy „projektový zámer“ alebo „podnikateľský plán“.

⁵⁸ Náležitosti podnikateľského zámeru na realizáciu inovatívneho projektu sú zverejnené na web stránke MH SR: <https://www.mhsr.sk/inovacie/podnikatelsky-zamer-na-realizaciu-inovativneho-projektu>.

- **Popis a analýza trhu:** charakteristika cieľového trhu, lokality a očakávaného podielu na trhu, ako aj priamej, nepriamej a budúcej konkurencie, bariér vstupu na trh, marketingovej stratégie a plánu predaja.
- **Zákazníci a odberatelia:** definovanie cieľovej skupiny odberateľov, platiacich zákazníkov, koncového používateľa. V prípade, že produkcia bude určená aj na export, uvedenie predpokladaného percenta z celkovej produkcie. Uvedenie zoznamu obchodných zmlúv alebo zmlúv o budúcich zmluvách s dodávateľmi a odberateľmi (ak zmluvy už existujú alebo ak už prebehli spoločné rokovania).
- **Financovanie a rozpočet:** odhadované celkové náklady projektového zámeru rozdelené podľa jednotlivých aktivít, odhadované príjmy v priebehu 2 – 3 rokov, celková potrebná, odhadovaná suma investície a zdroje financovania (vlastný kapitál a cudzí kapitál).
- **Silné a slabé stránky inovatívneho zámeru:** charakteristika silných a slabých stránok projektového zámeru a opísanie možných príležitostí a rizík.
- **Iné informácie,** ktoré zvyšujú dôveryhodnosť inovatívneho zámeru (napr. zmluvy o budúcich zmluvách súvisiacich s podnikaním a pobytom, certifikáty, osvedčenia, dohody o potenciálnej spolupráci so slovenskými inkubátormi, výskumno-vývojovými centrami, akadémiou a pod., možnosti ochrany produktu/procesu/služby z hľadiska duševného vlastníctva).

Spôsoby financovania (napr. výpisy z účtu)

Finančné zabezpečenie podnikateľskej činnosti je žiadateľ povinný preukázať pri podaní žiadosti o prechodný pobyt na účel podnikania. Finančné zabezpečenie podnikateľskej činnosti je jednou z podmienok udelenia prechodného pobytu na účel podnikania. O splnení tejto podmienky rozhoduje cudzinecká polícia v rámci konania o prechodnom pobyte.

Odporúčanou súčasťou podnikateľského zámeru, ktorý na žiadosť príslušného oddelenia cudzineckej polície posudzuje Ministerstvo hospodárstva SR, je však aj financovanie a rozpočet projektu. V podnikateľskom zámere by mali byť uvedené odhadované celkové náklady, rozdelené podľa jednotlivých aktivít, odhadované príjmy a náklady v priebehu 2 – 3 rokov, celková potrebná odhadovaná suma investície a zdroje financovania (vlastný kapitál a cudzí kapitál).

Patenty, ochranné známky, duševné vlastníctvo

V podnikateľskom zámere žiadateľ priloží aj certifikáty, osvedčenia a kvalifikácie ako podpornú dokumentáciu.

Kvalifikácia a diplomy zakladateľa startupu

V podnikateľskom zámere žiadateľ uvedie aj certifikáty, osvedčenia a kvalifikácie.

- Doklad o registrácii v národnom obchodnom registri
- Iné

O11c. Aká je v **priemere lehota na rozhodnutie, či podnikateľský zámer spĺňa kvalifikačné predpoklady starupového/inovatívneho podnikania. Uvedte (i) maximálny čas stanovený zákonom a (ii) priemerný čas v praxi.**

Ministerstvu hospodárstva neplynie na posudzovanie hospodárskeho prínosu plánovanej podnikateľskej činnosti a inovatívneho projektu žiadna lehota stanovená zákonom. Ministerstvo hospodárstva SR nemá stanovenú ani žiadnu internú lehotu. V praxi posudzovanie trvá približne jeden mesiac, v prípade, ak žiadateľ predloží všetky potrebné doklady. Ak by doklady nepredložil a MH SR by si ich muselo dopytovať, doba posudzovania sa predĺži.⁵⁹

O11d. **Po akom čase od rozhodnutia o inovatívnosti podnikateľského zámeru si môže žiadateľ zaregistrovať spoločnosť/podať žiadosť o povolenie na pobyt?**

Rozhodnutiu o žiadosti o prechodný pobyt na účel podnikania predchádza vydanie stanoviska Ministerstva hospodárstva SR k podnikateľskému zámere. Vydanie stanoviska je súčasťou konania o udelenie pobytu.

Žiadateľ o prechodný pobyt za účelom podnikania, ktorý chce realizovať inovatívny projekt, podáva žiadosť o udelenie prechodného pobytu za účelom podnikania osobne primárne v zahraničí na zastupiteľskom úrade SR (príslušný je zastupiteľský úrad akreditovaný pre štát, ktorý vydal žiadateľovi cestovný doklad alebo pre štát, v ktorom má bydlisko). Žiadateľ môže podať žiadosť o prechodný pobyt osobne aj na oddelení cudzineckej polície PZ v SR jedine v konkrétnych zákonom vymedzených špecifických prípadoch.⁶⁰

- ak sa na území SR nachádza na základe platného povolenia na pobyt vydaného členským štátom EÚ,

⁵⁹ Riadený rozhovor na MH SR 28. 5. 2019.

⁶⁰ § 31 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov, dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2011/404/20190306#poznamky.poznamka-58>.

- na základe udeleného tolerovaného pobytu (pričom tolerovaný pobyt mu bol udelený z nasledovných dôvodov: z dôvodu, že to vyžaduje rešpektovanie súkromného a rodinného života, z dôvodu, že žiadateľ bol obeťou obchodovania s ľuďmi a má najmenej 18 rokov, alebo z dôvodu, že žiadateľ bol nelegálne zamestnaný za osobitne vykorisťujúcich pracovných podmienok, ak prítomnosť žiadateľa v SR je nevyhnutná na účely trestného konania),
- na základe udeleného národného víza,
- ak ide o štátneho príslušníka tretej krajiny, u ktorého sa vízum nevyžaduje, alebo
- ak ide o držiteľa osvedčenia Slováka žijúceho v zahraničí.⁶¹

Súčasťou žiadosti o prechodný pobyt za účelom podnikania je podnikateľský zámer na realizáciu inovatívneho projektu. Žiadateľ ním preukazuje účel prechodného pobytu.⁶² Po prijatí žiadosti si policajný útvar vyžiada stanovisko Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky k tomu, či podnikateľský zámer bude slúžiť na realizáciu inovatívneho projektu.

Zákonná lehota, ktorú má policajný útvar na rozhodnutie o žiadosti o prechodný pobyt za účelom podnikania v prípade predloženia podnikateľského zámeru na realizáciu inovatívneho projektu, je 30 dní od doručenia kompletnej žiadosti.⁶³ Táto lehota neplynie počas posudzovania predloženého podnikateľského zámeru Ministerstvom hospodárstva SR.⁶⁴ Vo zvlášť zložitých prípadoch môže odvolací orgán lehotu predĺžiť najviac o 30 dní.⁶⁵

Po udelení prechodného pobytu za účelom podnikania môže cudzinec založiť obchodnú spoločnosť a začať podnikáť.

V porovnaní s prechodným pobytom za účelom podnikania, pri ktorom sa nebude realizovať inovatívny projekt, je lehota na rozhodnutie o žiadosti o udelenie pobytu skrátená o 60 dní.

O11e. Akým spôsobom je možné podať žiadosť?

- Online
- Osobne
- Iné

Žiadateľ priamo nekomunikuje s Ministerstvom hospodárstva SR, ktoré podnikateľský zámer na inovatívny projekt posudzuje. Žiadateľ si podáva osobne žiadosť o prechodný pobyt za účelom podnikania na príslušnom zastupiteľskom úrade SR v zahraničí, alebo v zákonom stanovených podmienkach na príslušnom oddelení cudzineckej polície. Túto žiadosť nie je možné podať písomne ani elektronicky. Prílohou žiadosti je podnikateľský zámer na realizáciu inovatívneho projektu, ktorý policajný útvar zasiela Ministerstvu hospodárstva SR na posúdenie.

3.2 Podmienky prijímania z pohľadu žiadateľa (zakladateľa a zamestnanci startupu)

Pozn. Otázky v tejto časti sa vzťahujú len na tie členské krajiny, ktoré majú špecifickú startupovú schému.

Táto časť sa nevzťahuje na Slovenskú republiku.

O12a. Aké sú **podmienky** podania žiadosti o **startupové víza** (napr. finančné zabezpečenie, odsúhlasenie startupu zodpovednými orgánmi, atď.)?

- Zakladatelia startupov
- Zamestnanci startupov

O12b. Aké sú **podmienky** podania žiadosti o **startupové povolenie na pobyt** (napr. finančné zabezpečenie, odsúhlasenie startupu zodpovednými orgánmi, poistenie, atď.)?

- Zakladatelia startupov
- Zamestnanci startupov

O12c. Existujú rozdielne podmienky pre štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí podávajú žiadosť v **zahraničí** a pre tých, čo žiadajú o **zmenu statusu** (napr. zo študentských na startupové víza)?

- Zakladatelia startupov
- Zamestnanci startupov

⁶¹ Podľa § 2 písm. a) bod 2 zákona č. 474/2005 Z. z. o Slovákoch žijúcich v zahraničí, je Slovákom žijúcim v zahraničí „osoba, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a nie je štátnym občanom Slovenskej republiky, ale uchováva si národné povedomie, a on alebo jeho predok v priamom rade má slovenskú národnosť“.

⁶² § 5 písm. a) zákona o pobyte cudzincov, dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2011/404/20190306#poznamky.poznamka-58>.

⁶³ § 33 ods. 8 zákona o pobyte cudzincov.

⁶⁴ § 125 ods. 12 zákona o pobyte cudzincov.

⁶⁵ § 125 ods. 12 zákona o pobyte cudzincov.

O12d. Je kompatibilný/**možný súbeh** rôznych pobytových statusov? (Např. štátny príslušník tretej krajiny je vo vašej krajine ako vysokokvalifikovaný zamestnanec – alebo ako iná kategória migranta a zároveň si zakladá alebo riadi startup.)

- Áno
- Nie

O13. **Akým** spôsobom je žiadosť spracovaná?

O13a. Na akom **úrade** sa žiadosť podáva?

O13b. Akým spôsobom je možné podať žiadosť?

- Online
- Osobne
- Iné

O13c. Môže zakladateľ startupu zamestnávať **štátnych príslušníkov tretích krajín**? Na základe akej schémy? Aké musia splniť podmienky?

O13d. Aká je **lehota** spracovania žiadosti o startupové víza/povolenie na pobyt? Uvedte (i) maximálny čas stanovený zákonom a (ii) priemerný čas v praxi.

O13e. Na aké **obdobie** sa udeľuje vízum/povolenie na pobyt?

O13f. Aké sú **úskalia** prijímania startupových/inovatívnych podnikateľov z pohľadu národných aktérov a ak je to možné, aj z pohľadu štátnych príslušníkov tretích krajín?

O13g. Aké príklady **dobrej praxe** môžete uviesť?

3.3 Podmienky prijímania z pohľadu žiadateľa (zakladateľa a zamestnanci startupu)

Pozn. Otázky v tejto časti sa vzťahujú len na tie členské krajiny, ktoré nemajú špecifickú startupovú schému.

O14a. Aký druh **víz/povolení na pobyt** zavedených v SR môže byť využitý štátnymi príslušníkmi tretích krajín – zakladateľmi startupov/inovatívnymi podnikateľmi, aby sa mohli v SR usadiť?

Štátni príslušníci tretích krajín, ktorí by chceli realizovať startupové/inovatívne projekty v SR, môžu požiadať o prechodný pobyt na účel podnikania.⁶⁶

O14b. Aké sú **podmienky získania povolenia na pobyt**?

Prechodný pobyt na účel podnikania udelí policajný útvar štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý bude konať v mene obchodnej spoločnosti.⁶⁷

Podmienkou udelenia prechodného pobytu za účelom podnikania je predloženie všetkých zákonom uvedených dokladov a neexistencia zákonných dôvodov zamietnutia žiadosti.

Doklady potrebné pri žiadosti o prechodný pobyt sú:

- vyplnený formulár žiadosti,
- dve aktuálne fotografie s rozmermi 3 x 3,5 cm,
- správny poplatok v hodnote 240 € (ak sa žiadosť podáva na zastupiteľskom úrade)/232 EUR (ak sa žiadosť podáva na policajnom útvare v SR),
- platný cestovný doklad,
- podnikateľský zámer na realizáciu inovatívneho projektu,
- doklad o bezúhonnosti (výpis z registra trestov štátu, ktorého je cudzinec štátnym príslušníkom a výpis z registra trestov štátu, v ktorom sa cudzinec v posledných troch rokoch zdržiaval viac ako 90 dní počas šiestich po sebe nasledujúcich mesiacov),
- doklad o ubytovaní (čestné vyhlásenie cudzinca o vlastníctve nehnuteľnosti alebo nájomná zmluva s vlastníkom alebo užívateľom nehnuteľnosti alebo potvrdenie ubytovacieho zariadenia o poskytnutí ubytovania alebo čestné vyhlásenie fyzickej osoby alebo právnickej osoby o poskytnutí ubytovania),
- doklad o finančnom zabezpečení pobytu (potvrdením o zostatku na účte vedenom v banke na meno cudzinca na území SR alebo v domovskom štáte, a ak ide o osobný účet vedený v zahraničnej banke, výpisom z osobného účtu za posledné tri mesiace, pričom musí byť preložený v úradnom preklade. Výška finančného zabezpečenia je najmenej vo výške životného minima na každý mesiac pobytu, resp.

⁶⁶ § 21 zákona o pobyte cudzincov.

⁶⁷ § 22 zákona o pobyte cudzincov.

ak dĺžka pobytu presiahne jeden rok, je potrebné preukázať finančné zabezpečenie vo výške dvanásťnásobku životného minima),

- doklad o finančnom zabezpečení podnikateľskej činnosti (potvrdenie o zostatku na podnikateľskom účte vo výške štyridsaťnásobku životného minima).⁶⁸

Pri rozhodovaní o žiadosti o udelenie prechodného pobytu policajný útvar prihliada na verejný záujem (prihliada sa na bezpečnostné hľadisko, hospodárske záujmy SR, na prínos podnikateľskej činnosti štátneho príslušníka tretej krajiny pre hospodárstvo SR a na ochranu verejného zdravia). Prihliada sa aj na stanovisko zastupiteľského úradu k udeleniu pobytu.⁶⁹

Dôvodom zamietnutia žiadosti o prechodný pobyt na účel podnikania je skutočnosť, že štátny príslušník tretej krajiny je nežiaducou osobou, existuje dôvodné podozrenie, že pri svojom pobyte ohrozí bezpečnosť štátu, verejný poriadok alebo verejné zdravie, štátny príslušník tretej krajiny nespĺňa podmienky na udelenie prechodného pobytu, štátny príslušník tretej krajiny uvedie nepravdivé alebo zavádzajúce údaje alebo predloží falošné alebo pozmenené doklady alebo doklad inej osoby, údaje v cestovnom doklade nezodpovedajú skutočnosti, udelenie prechodného pobytu nie je vo verejnom záujme, je zjavné, že zabezpečené ubytovanie na území Slovenskej republiky nespĺňa minimálne požiadavky podľa osobitného predpisu, stanovisko Slovenskej informačnej služby a Vojenského spravodajstva obsahuje nesúhlas s udelením prechodného pobytu.⁷⁰

O14c. Uvedte **faktory/podmienky**, ktoré motivujú startupy/inovatívnych podnikateľov využiť špecifické spôsoby imigrácie?

Každý štátny príslušník tretej krajiny, ktorý nemá udelený iný pobyt, ktorý ho oprávňuje na podnikanie, musí požiadať o prechodný pobyt na účel podnikania. V porovnaní so žiadateľmi, ktorí plánujú vykonávať klasickú podnikateľskú činnosť, je štátny príslušník tretej krajiny, ktorý chce realizovať inovatívny projekt, zvyhodnený vo viacerých smeroch:

1. Preukazuje podstatne nižšie finančné zabezpečenie podnikateľskej činnosti, a to vo výške štyridsaťnásobku životného minima (8 202,80 €)⁷¹. Štátny príslušník tretej krajiny, ktorý podáva žiadosť o prechodný pobyt na účel podnikania bez predloženia podnikateľského zámeru na realizáciu inovatívneho projektu, predkladá finančné zabezpečenie podnikateľskej činnosti, a to vo výške stonásobku životného minima.⁷²
2. Lehota na rozhodnutie o žiadosti o prechodnom pobyte na účel podnikania v prípade žiadateľa, ktorý predkladá podnikateľský zámer na realizáciu inovatívneho projektu, je 30 dní od doručenia kompletnej žiadosti. V porovnaní s prechodným pobytom za účelom podnikania, ktorým sa nebude realizovať inovatívny projekt, je lehota na rozhodnutie o pobyte skrátená o 60 dní.⁷³
3. Zisk obchodnej spoločnosti, ktorý musí štátny príslušník tretej krajiny preukázať pri obnove prechodného pobytu na účel podnikania pri realizácii inovatívneho projektu, je podstatne nižší ako zisk pri štandardnom prechodnom pobyte na účel podnikania. K žiadosti o obnovu prechodného pobytu na účel podnikania štátny príslušník tretej krajiny realizujúci inovatívny projekt preukazuje zisk po zdanení obchodnej spoločnosti, v mene ktorej koná, za predchádzajúce zdaňovacie obdobie minimálne vo výške dvadsaťnásobku životného minima (4 101,40 €).⁷⁴ Naproti tomu štátny príslušník tretej krajiny, ktorý nerealizuje inovatívny projekt, musí preukázať zisk vo výške šesťdesiatnásobku životného minima.⁷⁵

O14d. Ktorý/é **orgán(y)** je/sú zodpovedné za udelenie povolenia na pobyt?

O prechodnom pobyte na účel podnikania rozhoduje miestne príslušné oddelenie cudzineckej polície podľa miesta pobytu žiadateľa. V odôvodnených prípadoch môže ministerstvo vnútra určiť iný policajný útvar na prijatie žiadosti alebo na konanie o udelení pobytu.⁷⁶

O14e. Aké sú **lehoty** na spracovanie žiadosti o povolenie na pobyt? Uvedte (i) maximálny čas stanovený zákonom a (ii) priemerný čas v praxi.

Zákon presne stanovuje lehoty, ktoré má policajný útvar na rozhodnutie o žiadosti o prechodnom pobyte

⁶⁸ § 32 zákona o pobyte cudzincov.

⁶⁹ § 33 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov.

⁷⁰ § 33 ods. 6 zákona o pobyte cudzincov.

⁷¹ Vypočítané zo sumy životného minima platného do 30. 6. 2019 vo výške 205,07 €.

⁷² § 32 ods. 7 zákona o pobyte cudzincov.

⁷³ § 33 ods. 8 zákona o pobyte cudzincov.

⁷⁴ Vypočítané zo sumy životného minima platného do 30. 6. 2019 vo výške 205,07 €.

⁷⁵ § 34 ods. 7 zákona o pobyte cudzincov.

⁷⁶ § 125 zákona o pobyte cudzincov.

a musia sa vždy dodržiavať.⁷⁷

Zákonná lehota, ktorú má policajný útvar na rozhodnutie o žiadosti o prechodnom pobyte na účel podnikania v prípade predloženia podnikateľského zámeru na realizáciu inovatívneho projektu, je 30 dní od doručenia kompletnej žiadosti.⁷⁸ Táto lehota neplynie počas posudzovania predloženého podnikateľského zámeru Ministerstvom hospodárstva SR (približne 1 mesiac).⁷⁹ Vo zvlášť zložitých prípadoch môže odvolací orgán lehotu predĺžiť najviac o 30 dní.⁸⁰

V prípade, ak doklady potrebné k rozhodovaniu o pobyte nie sú správne, prípadne ak niektoré dokumenty chýbajú a žiadosť nie je kompletná, policajný útvar konanie preruší a vyzve žiadateľa, aby odstránil nedostatky.⁸¹ Počas prerušenia konania neplynie zákonná 30-dňová lehota na rozhodnutie. Celková doba spracovania žiadosti tak bude dlhšia o čas, v ktorom žiadateľ odstráni nedostatky, prípadne doloží potrebné doklady.

Po udelení prechodného pobytu za účelom podnikania môže cudzinec založiť obchodnú spoločnosť a začať podnikáť.

O14f. Na aké **obdobie** sa udeľuje vízum/povolenie na pobyt?

Prechodný pobyt na účel podnikania sa udeľuje na predpokladaný čas podnikania, maximálne na 3 roky.⁸² Je možné ho obnovovať.

O14g. Môže zakladateľ startupu zamestnávať **štátnych príslušníkov tretích krajín**? Na základe akej schémy? Aké musia splniť podmienky?

Štátny príslušník tretej krajiny, ktorý podniká na území SR a realizuje inovatívny projekt, môže zamestnať štátnych príslušníkov tretích krajín za rovnakých podmienok ako akýkoľvek iný zamestnávateľ. Právne predpisy žiadnym spôsobom nezvýhodňujú podnikateľa realizujúceho startup pri zamestnávaní štátnych príslušníkov tretích krajín. V zásade platí, že štátny príslušník tretej krajiny, ktorý chce pracovať v SR, musí mať udelený prechodný pobyt na účel zamestnania alebo Modrú kartu.

O14h. Aké sú **úskalía** prijímania startupových/inovatívnych podnikateľov z pohľadu národných aktérov a ak je to možné, aj z pohľadu štátnych príslušníkov tretích krajín?

Počet startupov založených štátnymi príslušníkmi tretích krajín na Slovensku je veľmi nízky. Podľa štatistických údajov poskytnutých Úradom hraničnej a cudzineckej polície boli zatiaľ podané iba dve žiadosti o prechodný pobyt na účel podnikania na realizáciu inovatívneho projektu (v roku 2018) – o jednej žiadosti bolo rozhodnuté v roku 2018 a o druhej v roku 2019. Ministerstvo hospodárstva SR vydalo jedno pozitívne stanovisko k realizácii inovatívneho projektu. Keďže téma startupov pre štátnych príslušníkov tretích krajín nie je politickou prioritou, výskumy sa jej nevenujú a je o ňu iba okrajový záujem. Identifikovať výzvy, ktorým čelia štátni príslušníci tretích krajín pri podaní žiadosti ako aj ostatné zúčastnené orgány/organizácie, preto nie je možné.⁸³

O14i. Aké príklady **dobrej praxe** môžete uviesť?

Z dôvodu nízkeho počtu podaných žiadostí a vydaných rozhodnutí nie je možné v SR zatiaľ identifikovať osvedčenú prax.⁸⁴

3.4. Prípadové štúdie

Pozn. Využívajúc fiktívne scenáre, je cieľom nasledujúcich otázok poskytnúť prehľad o možnostiach vstupu a pobytu v SR pre startupových/inovatívnych podnikateľov.

O15. V rámci nasledujúcich prípadových štúdií odpovedajte pre každý scenár na tieto otázky:

1. Aké sú k dispozícii možnosti migrácie (víza/povolenie na pobyt)?
2. Splňa žiadateľ podmienky na udelenie povolenia na pobyt a ak áno, aké sú tieto podmienky?
3. Ktorý orgán bude posudzovať žiadosť?
4. Aký je postup pri podávaní žiadosti?
5. Aké sú lehoty získania povolenia na pobyt?

⁷⁷ Riadený rozhovor na MH SR z 28. 5. 2019.

⁷⁸ § 33 ods. 8 zákona o pobyte cudzincov.

⁷⁹ § 125 ods. 12 zákona o pobyte cudzincov.

⁸⁰ § 125 ods. 12 zákona o pobyte cudzincov.

⁸¹ § 29 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.

⁸² § 22 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov.

⁸³ Zdroj: Dotazník ÚHCP P PZ.

⁸⁴ Zdroj: Dotazník ÚHCP P PZ.

1. Štátny príslušník tretej krajiny sa nachádza mimo územia EÚ a ešte nemá založenú spoločnosť: zatiaľ je vo fáze podnikateľského zámeru startupu, nemá registrovanú spoločnosť v členskej krajine EÚ, chce podať žiadosť mimo územia EÚ.

Vihaan je vysokoškolsky kvalifikovaný odborník z Indie s titulom z univerzity v Dillí, kde momentálne aj žije. V poslednom období pracoval v Dillí pre IT spoločnosť, ale v blízkej budúcnosti by si chcel založiť vlastnú firmu. Už má vytvorený podnikateľský zámer na aplikáciu poskytujúcu služby zákazníkom a myslí si, že by mohla mať v SR úspech. Jeho cieľom je prísť na Slovensko a začať podnikáť tu. Akým procesom musí Vihaan prejsť, aby si v SR mohol založiť startup?

Aké sú k dispozícii možnosti migrácie (víza/povolenie na pobyt)?

Vihaan môže realizovať inovatívny projekt (startup) na základe udeleného prechodného pobytu na účel podnikania.

Spĺňa žiadateľ podmienky na udelenie povolenia na pobyt a ak áno, aké sú tieto podmienky?

Prechodný pobyt na účel podnikania udeľuje miestne príslušné oddelenie cudzineckej polície. Pobyt udelí, ak žiadateľ predloží všetky zákonom stanovené doklady. Pri rozhodovaní o žiadosti o udelenie prechodného pobytu správny orgán prihliada na verejný záujem (prihliada na bezpečnostné hľadisko, hospodárske záujmy SR, na prínos podnikateľskej činnosti štátneho príslušníka tretej krajiny pre hospodárstvo SR a na ochranu verejného zdravia). Prihliada aj na stanovisko zastupiteľského úradu k udeleniu pobytu a na stanovisko ministerstva hospodárstva k tomu podnikateľskému zámeru (či podnikateľský zámer bude slúžiť na realizáciu inovatívneho projektu).

Ktorý orgán bude posudzovať žiadosť?

Prechodný pobyt na účel podnikania udeľuje príslušný policajný útvar (oddelenie cudzineckej polície), spadajúci pod Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. V konaní si vyžiada stanovisko k podnikateľskému zámeru na realizáciu inovatívneho projektu, ktoré vydá Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky.

Aký je postup pri podávaní žiadosti?

Vihaan podá žiadosť o prechodný pobyt na účel podnikania osobne na zastupiteľskom úrade Slovenskej republiky v New Delhi, ktorý je v tomto konkrétnom prípade jediným príslušným orgánom na prijatie žiadosti o pobyt. Žiadosť podáva na predpísanom tlačive spolu so všetkými zákonnými stanovenými dokladmi (pozri O14b). Ak žiadosť nie je kompletná (neobsahuje všetky dokumenty), zastupiteľský úrad žiadosť neprijme. Zastupiteľský úrad vykoná s Vihaanom osobný pohovor, počas ktorého predbežne posúdi žiadosť o pobyt. Na základe pohovoru vypracuje stanovisko, v ktorom odporučí/ neodporučí pobyt udeliť, s uvedením konkrétnych dôvodov. Kompletnú žiadosť spolu so stanoviskom zašle policajnému útvaru. Policajný útvar posúdi predložené doklady, vyžiada si stanovisko ministerstva hospodárstva k podnikateľskému zámeru na realizáciu inovatívneho projektu a na základe podkladov o žiadosti rozhodne.

Aké sú lehoty získania povolenia na pobyt?

Policajný útvar udelí prechodný pobyt na účel podnikania do 30 dní od doručenia kompletnej žiadosti. Táto lehota neplynie počas posudzovania predloženého podnikateľského zámeru Ministerstvom hospodárstva SR. Taktiež, vo zvlášť zložitých prípadoch, môže odvolací orgán lehotu predĺžiť najviac o 30 dní. Ďalším dôvodom, pre ktorý môže spracovanie žiadosti o prechodný pobyt na účel podnikania trvať dlhšie, je podanie neúplnej žiadosti alebo predloženie nesprávnych dokumentov. V takomto prípade policajný útvar konanie preruší a vyzve ho, aby predložil správne doklady.

2. Štátny príslušník tretej krajiny sa nachádza už v EÚ, pracuje ako vysokoškolsky kvalifikovaný zamestnanec: vysokoškolsky kvalifikovaný štátny príslušník tretej krajiny, ktorý prišiel do EÚ na základe Modrej karty EÚ alebo iného alternatívneho druhu národného povolenia na pobyt pre vysokoškolsky kvalifikovaných pracovníkov a pracuje pre istú spoločnosť v istom druhu odvetvia; po 2 rokoch práce pre túto spoločnosť chce začať samostatne podnikáť.

Amel je občiankou Tuníska a na Slovensku pracuje pre „B Solutions“, biotechnologickú spoločnosť na základe Modrej karty EÚ alebo iného alternatívneho povolenia na pobyt pre vysokoškolsky kvalifikovaných pracovníkov, ktoré jej zabezpečil jej zamestnávateľ. Po dvoch rokoch práce pre túto spoločnosť je pripravená na nové výzvy. Chcela by zostať na Slovensku, začať podnikáť v rovnakom sektore a založiť si firmu, ktorá by poskytovala high-tech riešenia recyklácie odpadu novým inovatívnym spôsobom. Aké má možnosti?

Aké sú k dispozícii možnosti migrácie (víza/povolenie na pobyt)?

Aby Amel mohla realizovať startup, musí požiadať o zmenu účelu pobytu – t. j. z prechodného pobytu Modrá karta na prechodný pobyt na účel podnikania.

Spĺňa žiadateľka podmienky na udelenie povolenia na pobyt a ak áno, aké sú tieto podmienky?

Prechodný pobyt na účel podnikania udeľuje oddelenie cudzineckej polície, spravidla miestne príslušné podľa bydliska. Pobyt udeľí, ak Amel predloží všetky potrebné doklady. Pri rozhodovaní o žiadosti o udelenie prechodného pobytu správny orgán prihliada na verejný záujem (polícia prihliada na bezpečnostné hľadisko, hospodárske záujmy SR, na prínos podnikateľskej činnosti štátneho príslušníka tretej krajiny pre hospodárstvo SR a na ochranu verejného zdravia). V procese rozhodovania prihliada na stanovisko ministerstva hospodárstva k podnikateľskému zámeru (či podnikateľský zámer bude slúžiť na realizáciu inovatívneho projektu).

Ktorý orgán bude posudzovať žiadosť?

Prechodný pobyt na účel podnikania udeľuje (a posudzuje splnenie všetkých zákonných náležitostí na jeho udelenie) príslušný policajný útvar (oddelenie cudzineckej polície), spadajúci pod Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. V konaní si vyžiada stanovisko k podnikateľskému zámeru na realizáciu inovatívneho projektu, ktoré vydá Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky.

Aký je postup pri podávaní žiadosti?

Amel požiada o zmenu účelu pobytu osobne na miestne príslušnom oddelení cudzineckej polície. Žiadosť musí podať najneskôr v posledný deň platnosti pobytu Modrá karta. Žiadosť podá na predpísanom tlačive spolu so všetkými zákonom stanovenými dokladmi. Ak žiadosť nie je kompletná (neobsahuje všetky dokumenty), tak policajný útvar žiadosť neprijme. Keďže ide o žiadosť o zmenu účelu pobytu, nemusí predkladať výpis z registra trestov. Ostatné doklady (ako sú uvedené v O14b) je povinná predložiť, akoby žiadala o pobyt prvýkrát. Jej pobyt sa na území Slovenskej republiky považuje za oprávnený až do rozhodnutia o žiadosti na prechodný pobyt na účel podnikania.⁸⁵

Aké sú lehoty získania povolenia na pobyt?

Policajný útvar udeľí prechodný pobyt na účel podnikania do 30 dní od prijatia kompletnej žiadosti. Táto lehota neplynie počas posudzovania predloženého podnikateľského zámeru Ministerstvom hospodárstva SR. Taktiež, vo zvlášť zložitých prípadoch, môže odvolací orgán lehotu predĺžiť najviac o 30 dní. Ďalším dôvodom predĺženia lehoty môže byť skutočnosť, že doklady, ktoré predložila Amel k žiadosti, nie sú kompletne. V takomto prípade policajný útvar konanie preruší a vyzve ju, aby predložila správne doklady.

3. Štátny príslušník tretej krajiny sa nachádza mimo EÚ a má registrovanú spoločnosť: startup len začal fungovať, spoločnosť je registrovaná mimo EÚ, ale rád by si ju založil aj na Slovensku.

Sergey je z Minska (Bielorusko) a je vlastníkom výrobnjej spoločnosti „Icomp Technologies“, ktorá práve začala v technologickom sektore s výrobou elektronických komponentov pre „internet vecí“ (IoT – Internet of Things). Spoločnosť už zaslala niekoľko experimentálnych produktov do tretích krajín ako napr. Japonsko alebo Malajzia a vychádzajúc z počítačových úspechov sa rozhodla presťahovať svoje hlavné sídlo do SR s cieľom ďalšieho rozvoja. Ako musí Sergey postupovať, aby mohol hlavné sídlo spoločnosti presťahovať do SR? Ako musia postupovať ostatní zamestnanci, aby sa takisto mohli presunúť na Slovensko?

Aké sú k dispozícii možnosti migrácie (víza/povolenie na pobyt)?

Sergey môže v SR založiť novú obchodnú spoločnosť. Môže byť jediným vlastníkom/akcionárom obchodnej spoločnosti, alebo môže byť vlastníkom aj štatutárnym orgánom (konať v mene spoločnosti) zároveň. K tomu, aby vlastnil obchodnú spoločnosť, nepotrebuje v SR žiaden typ pobytu. Ak by chcel byť štatutárnym orgánom obchodnej spoločnosti, musí mať udelený prechodný pobyt na účel podnikania.

Spĺňa žiadateľ podmienky na udelenie povolenia na pobyt a ak áno, aké sú tieto podmienky?

Prechodný pobyt na účel podnikania udeľuje oddelenie cudzineckej polície, spravidla miestne príslušné podľa bydliska. Pobyt udeľí, ak Sergey predloží všetky zákonom stanovené doklady. Pri rozhodovaní o žiadosti o udelenie prechodného pobytu správny orgán prihliada na verejný záujem (polícia prihliada na bezpečnostné hľadisko, hospodárske záujmy SR, na prínos podnikateľskej činnosti štátneho príslušníka tretej krajiny pre hospodárstvo SR a na ochranu verejného zdravia). V procese rozhodovania prihliada na stanovisko ministerstva hospodárstva k podnikateľskému zámeru, ktoré posudzuje, či podnikateľský zámer bude slúžiť na realizáciu inovatívneho projektu. Ministerstvo hospodárstva pri vydávaní stanoviska pozitívne prihliadne na to, že Sergey už v krajine pôvodu vlastní úspešnú spoločnosť realizujúcu inovatívny projekt.

Ktorý orgán bude posudzovať žiadosť?

Prechodný pobyt na účel podnikania udeľuje (a posudzuje splnenie všetkých zákonných náležitostí na jeho udelenie) príslušný policajný útvar (oddelenie cudzineckej polície), spadajúci pod Ministerstvo vnútra

⁸⁵ § 40 ods. 9 zákona o pobyte cudzincov.

Slovenskej republiky. V konaní si vyžiada stanovisko k podnikateľskému zámeru na realizáciu inovatívneho projektu, ktoré vydá Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky.

[Aký je postup pri podávaní žiadosti?](#)

Sergey podá žiadosť o prechodný pobyt na účel podnikania osobne na zastupiteľskom úrade Slovenskej republiky v Minsku, ktorý je príslušným orgánom na prijatie žiadosti o pobyt. Žiadosť podáva na predpísanom tlačive spolu so všetkými dokumentmi (pozri O14b). Ak žiadosť nie je kompletná (neobsahuje všetky dokumenty), tak ju zastupiteľský úrad neprijme. Zastupiteľský úrad vykoná so Sergejom osobný pohovor, počas ktorého predbežne posúdi žiadosť o pobyt. Na základe pohovoru vypracuje stanovisko, v ktorom odporučí/neodporučí pobyt udeliť, s uvedením konkrétnych dôvodov. Kompletnú žiadosť spolu so stanoviskom zašle policajnému útvaru. Policajný útvar posúdi predložené doklady, vyžiada si stanovisko ministerstva hospodárstva k podnikateľskému zámeru na realizáciu inovatívneho projektu a na základe podkladov o žiadosti rozhodne.

[Aké sú lehoty získania povolenia na pobyt?](#)

Policajný útvar udelí prechodný pobyt na účel podnikania do 30 dní od doručenia kompletnej žiadosti. Táto lehota neplynie počas posudzovania predloženeho podnikateľského zámeru Ministerstvom hospodárstva SR. Taktiež, vo zvlášť zložitých prípadoch, môže odvolací orgán lehotu predĺžiť najviac o 30 dní. Ďalším dôvodom predĺženia lehoty môže byť skutočnosť, že doklady, ktoré predložil Sergey, nie sú kompletné. V takomto prípade policajný útvar konanie preruší a vyzve ho, aby predložil správne doklady.

Zamestnanci novozaloženej spoločnosti musia požiadať o prechodný pobyt na účel zamestnania alebo o prechodný pobyt Modrá karta. Vedúci zamestnanci a odborníci môžu získať prechodný pobyt na účel zamestnania aj v rámci vnútropodnikového presunu.

[4. Štátny príslušník tretej krajiny, ktorý sa už nachádza v EÚ, študent doktorandského alebo magisterského štúdia.](#)

Auri je z Dominikánskej republiky a je v SR na doktorandskom štúdiu biotechnológie. Paralelne so štúdiom (mimo jej PhD kontraktu) Auri skúmala fermentáciu a odhalila doteraz neznámu vlastnosť skúmaného fermentu. Auri objavila, že reakcia medzi skúmaným fermentom a špecifickým enzýmom môže mať vplyv na regeneráciu ľudskej pokožky. Oslovil ju možný investor, ktorý vidí potenciál výsledkov jej výskumu v kozmetickom priemysle. Auri by si chcela v SR zaregistrovať spoločnosť a pokračovať v ďalšom potrebnom výskume s cieľom získať patent. Ako ďalší krok chce začať s výrobou súvisiacich prísad. Aké má možnosti?

[Aké sú k dispozícii možnosti migrácie \(víza/povolenie na pobyt\)?](#)

Auri má dve možnosti: buď si ponechá prechodný pobyt na účel štúdia, popri ktorom je možné podnikáť⁸⁶ (a teda aj realizovať inovatívny projekt), alebo podá žiadosť o zmenu prechodného pobytu na účel štúdia na prechodný pobyt na účel podnikania. V prípade, ak sa Auri rozhodne pre prvú možnosť a bude podnikáť bez toho, aby požiadala o zmenu pobytu z prechodného pobytu na účel štúdia na prechodný pobyt na účel podnikania, tak pre účely jej pobytu v SR nebude potrebné posudzovať inovatívnosť podnikateľského zámeru.

[Splňa žiadateľka podmienky na udelenie povolenia na pobyt a ak áno, aké sú tieto podmienky?](#)

Prechodný pobyt na účel podnikania udeľuje oddelenie cudzineckej polície, spravidla miestne príslušné podľa bydliska. Pobyt udelí, ak Auri predloží všetky potrebné doklady. Pri rozhodovaní o žiadosti o udelenie prechodného pobytu správny orgán prihliada na verejný záujem (polícia prihliada na bezpečnostné hľadisko, hospodárske záujmy SR, na prínos podnikateľskej činnosti štátneho príslušníka tretej krajiny pre hospodárstvo SR a na ochranu verejného zdravia). V procese rozhodovania prihliada na stanovisko ministerstva hospodárstva k podnikateľskému zámeru (či podnikateľský zámer bude slúžiť na realizáciu inovatívneho projektu).

[Ktorý orgán bude posudzovať žiadosť?](#)

Prechodný pobyt na účel podnikania udeľuje príslušný policajný útvar (oddelenie cudzineckej polície), spadajúci pod Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. V konaní si vyžiada stanovisko k podnikateľskému zámeru na realizáciu inovatívneho projektu, ktoré vydá Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky.

[Aký je postup pri podávaní žiadosti?](#)

Auri požiada o zmenu účelu pobytu osobne na oddelení cudzineckej polície miestne príslušnom podľa miesta bydliska. Žiadosť musí podať najneskôr v posledný deň platnosti prechodného pobytu na účel štúdia. Žiadosť podá na predpísanom tlačive spolu so všetkými dokumentmi. Ak žiadosť nie je kompletná

⁸⁶ § 24 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov

(neobsahuje všetky dokumenty), tak policajný útvar žiadosť neprijme. Keďže ide o žiadosť o zmenu účelu pobytu, nemusí predkladať výpis z registra trestov. Ostatné doklady (ako sú uvedené v O14b) je povinná predložiť, akoby žiadala o pobyt prvýkrát. Jej pobyt sa na území Slovenskej republiky považuje za oprávnený až do rozhodnutia o žiadosti na prechodný pobyt na účel podnikania.⁸⁷

Aké sú lehoty získania povolenia na pobyt?

Policajný útvar udelí prechodný pobyt na účel podnikania do 30 dní od prijatia kompletnej žiadosti. Táto lehota neplynie počas posudzovania predloženého podnikateľského zámeru Ministerstvom hospodárstva SR. Taktiež, vo zvlášť zložitých prípadoch, môže odvolací orgán lehotu predĺžiť najviac o 30 dní. Ďalším dôvodom predĺženia lehoty môže byť skutočnosť, že doklady, ktoré predložila Auri k žiadosti, nie sú kompletne. V takomto prípade policajný útvar konanie preruší a vyzve ju, aby predložila správne doklady.

Kapitola 4: Prilákanie startupových a inovatívnych podnikateľov z tretích krajín

O16. Existujú v SR **opatrenia** na **prilákanie** zakladateľov startupov a inovatívnych podnikateľov z tretích krajín?

- Áno (súvisí s tabuľkou v O18)
 Nie

Slovenská republika síce nemá osobitné nástroje na prilákanie startupového a inovatívneho podnikania z tretích krajín, ale štátni príslušníci tretích krajín podnikajúci na Slovensku môžu vo väčšine prípadov využiť všeobecné nástroje určené na podporu podnikania a/alebo startupov na Slovensku (pozri O17a a O17b).

Zároveň, ako bolo uvedené vyššie, štátny príslušník tretej krajiny, ktorý plánuje podnikáť na Slovensku, môže požiadať o prechodný pobyt na účel podnikania na základe podnikateľského zámeru na realizáciu inovatívneho projektu a využiť zvýhodnený a zrýchlený proces udelenia pobytu. Navyše zastupiteľské úrady SR v zahraničí informujú v rámci svojej agendy potenciálnych podnikateľov o možnostiach startupového podnikania v Slovenskej republike.⁸⁸

O17a. Sú nižšie uvedení **aktéri** zapojení do procesu prilákania a podpory príchodu startupov a inovatívnych podnikateľov z tretích krajín?

Súkromný sektor, univerzity a ani orgány na lokálnej úrovni nie sú zapojené do špecifickej podpory startupov a inovatívnych podnikov štátnych príslušníkov tretích krajín. Nižšie uvádzame ich zapojenie do podpory startupového podnikania vo všeobecnosti, ktorá môže byť využívaná aj štátnymi príslušníkmi tretích krajín.

- Súkromný sektor

Z Analýzy start-upov na Slovensku⁸⁹, ktorú publikovala Slovak Business Agency (SBA) v roku 2018, vyplýva, že v súkromnom sektore na Slovensku pôsobí niekoľko subjektov, ktorých cieľom je podpora startupového podnikania na Slovensku, a to prostredníctvom finančnej ako aj nefinančnej podpory, pričom však nejde výlučne o podporu podnikania štátnych príslušníkov tretích krajín.

V prípade finančnej podpory ide väčšinou o štartovací alebo anjelský kapitál pre malé a stredné podniky. Nefinančná podpora je investormi resp. úspešnými podnikateľmi poskytovaná vo forme poradenstva, relevantných workshopov, mentoringu a celkového odovzdávania skúseností v oblasti podnikania a manažmentu.

Zároveň, ako uvádza SBA, s podporou súkromného sektora rastie na Slovensku aj sieť inkubátorov, akcelerátorov a co-workingov, pričom najväčší počet z nich pôsobí zatiaľ najmä v Bratislave (pozri O4a).

- Vysoké školy a inštitúcie vyššieho vzdelávania (t. j. podpora zahraničných študentov, aby zostali v krajine ako startupoví podnikatelia)

Zväčša ide o opatrenia dostupné pre všetkých študentov (teda nie len študentov z tretích krajín), a to najmä zavádzanie nových predmetov a/alebo študijných zameraní špecializovaných na

⁸⁷ § 40 ods. 9 zákona o pobyte cudzincov.

⁸⁸ Riadený rozhovor na MH SR 28. 5. 2019

⁸⁹ Analýza start-upov na Slovensku. Slovak Business Agency. Bratislava 2018. Citované dňa 3. 6. 2019. Dostupné na: http://www.sbagency.sk/sites/default/files/5_analyza_start-upov_na_slovensku.pdf.

startupové/innovatívne podnikanie, prevádzkovanie univerzitných startup centier, inkubátorov, co-workingov a pod.⁹⁰

Miestne a regionálne orgány (napr. mestá a regióny)

Úloha miest a obcí pri vzniku a podpore startupových ekosystémov nie je špecifická. Niektoré mestá však aktívne napomáhajú podpore startupov cez projekty alebo z vlastných zdrojov pri tvorbe podnikateľských inkubátorov, napr. poskytnutím priestorov, zvýhodneným nájomným a pod.⁹¹ Ide však o podporu, ktorá nie je zameraná špecificky na startupy štátnych príslušníkov tretích krajín.

Iní aktéri

Kľúčovým subjektom v oblasti podpory startupového podnikania na Slovensku je Slovak Business Agency. SBA ako platforma súkromného a verejného sektora sa okrem iného zameriava na podporu začínajúceho a už existujúceho startupového podnikania. Aktivity na podporu inovatívneho podnikania SBA realizuje na základe Schémy na podporu startupov (schéma pomoci de minimis) a Programu na podporu startupov vyhlásených Ministerstvom hospodárstva SR a financovaných zo štátneho rozpočtu SR.⁹²

Na podporu inovatívneho podnikania využíva SBA finančné a nefinančné nástroje. V rámci finančnej podpory poskytuje SBA mikropôžičky pre mikro- a malé podniky určené na investičné projekty a/alebo na nákup zásob obchodného charakteru.⁹³ Pôžička sa poskytuje vo výške 2 500 až 50 000 EUR. Podmienkou udelenia pôžičky je okrem iného, že podnikateľ musí mať oprávnenie podnikáť na území SR, byť registrovaný v príslušnom registri (napr. Obchodný register SR) a mať sídlo podnikania na území Slovenskej republiky. Za predpokladu, že sú tieto (a ostatné) podmienky splnené, môže byť pôžička poskytnutá aj spoločnosti, ktorej konateľom/spoločníkom je štátny príslušník tretej krajiny.

V rámci finančnej podpory podnikania disponuje SBA aj Národným holdingovým fondom, ktorého prostriedky sú určené „najmä na pomoc perspektívnym podnikateľským projektom v oblasti kapitálových investícií.“⁹⁴

Nefinančná podpora zo strany SBA je poskytovaná najmä vo forme poradenstva, workshopov, tréningov, školení a pod. V rámci nefinančnej podpory SBA v súčasnosti rozbieha iniciatívu Startup Sharks, ktorá je výlučne zameraná na podporu startupov, konkrétne na „zlepšenie podmienok pre startupy, s cieľom zvýšiť šancu na presadenie sa inovatívnych a konkurencieschopných podnikateľských nápadov a zámerov na trhu.“⁹⁵ Napriek tomu, že ani táto iniciatíva nie je zameraná výhradne na podporu startupov z tretích krajín, štátni príslušníci tretích krajín podnikajúci na Slovensku môžu byť aj v tomto prípade oprávnení žiadatelia.

V neposlednom rade SBA realizuje podporu startupov aj prostredníctvom koordinácie regionálnych Národných podnikateľských centier, ktoré pôsobia vo všetkých ôsmich samosprávnych krajoch a poskytujú predovšetkým nefinančnú podporu malého a stredného podnikania prostredníctvom poradenstva, vzdelávania a pod.⁹⁶

Bližšie pozri O4a.

O17b. Spolupracuje vláda so súkromným sektorom na prilákaní starupov a inovatívnych podnikateľov z tretích krajín?

Áno

Nie

Súkromný a verejný sektor spolupracujú pri podpore malého a stredného podnikania vrátane startupov predovšetkým prostredníctvom Slovak Business Agency, ktorej aktivity nie sú síce výlučne zamerané na podporu startupov z tretích krajín, ale za splnenia všeobecných podmienok sa o podporu z SBA môžu uchádzať aj štátni príslušníci tretích krajín.

⁹⁰ Študenti práva sa učia riešiť konkrétne situácie v praxi startupov. Citované dňa 3. 6. 2019. Dostupné na:

<https://www.skolske.sk/clanok/46082/studenti-prava-sa-ucia-riesit-konkr>.

GROWUP – Startup centrum VSEMVŠ. Citované dňa 3. 6. 2019. Dostupné na: <http://www.vsemvs.sk/ONas/GROWUP> Manažment Startupov. Citované dňa 3. 6. 2019. Dostupné na: <https://www.paneurouni.com/fakulta-ekonomie-a-podnikania/bakalarske-studium-bc/zamerania/manazment-startupov/>

UVP Technicom. Dostupné na: <https://www.uvptechnicom.sk/>.

⁹¹ Zdroj: Združenie miest a obcí Slovenska – odpoveď na emailovú žiadosť.

⁹² Startup Sharks. Slovak Business Agency. Citované dňa 3. 6. 2019. Dostupné na: <http://www.sbagency.sk/startup-sharks-0#.XO-ayKRnpPb>.

⁹³ Slovak Business Agency. Mikropôžičkový program: <http://www.sbagency.sk/mikropozicky>.

⁹⁴ Slovak Business Agency. Analýza start-upov na Slovensku. Bratislava 2018:

http://www.sbagency.sk/sites/default/files/5_analyza_start-upov_na_slovensku.pdf.

⁹⁵ Startup Sharks. Slovak Business Agency. <http://www.sbagency.sk/startup-sharks-0#.XO-ayKRnpPb>

⁹⁶ Národné podnikateľské centrum. <http://www.npc.sk>.

O18. Vyplňte tabuľku a uveďte **(I) práva a (II) stimuly** na prilákanie zakladateľov startupov z tretích krajín do SR

I. PRÁVA

Práva	Stručný opis priznaných práv
Uľahčenie získania povolenia na pobyt	Nevzťahuje sa. (Neexistuje zvýhodnenie – možnosť získať trvalý pobyt za rovnakých podmienok ako ostatní štátni príslušníci tretích krajín.)
Prístup k zamestnaniu	Nevzťahuje sa. (Neexistuje zvýhodnenie – vstup na trh práce možný za rovnakých podmienok ako ostatní štátni príslušníci tretích krajín.)
Možnosť zlúčenia rodiny	Nevzťahuje sa. (Neexistuje zvýhodnenie – možnosť zlúčenia rodiny za rovnakých podmienok ako ostatní štátni príslušníci tretích krajín.)
Prístup rodinných príslušníkov na trh práce	Nevzťahuje sa. (Neexistuje zvýhodnenie – vstup na trh práce pre rodinných príslušníkov je možný za rovnakých podmienok ako u ostatných štátnych príslušníkov tretích krajín.)
Iné práva	

II. STIMULY (vládne, štrukturálne alebo poskytované súkromným sektorom)

Stimuly/opatrenia	Stručný opis stimulov/opatrení	Majú stimuly na prilákanie formu kapmane alebo ide o stále opatrenia ?	Kto stimuly implementuje ? (štát, súkromný sektor, obaja v spolupráci, atď.)	Vzťahuje sa na	
				Iba ŠPTK	Všetkých
Uľahčenie prijímania, ak áno, uveďte (napr. kratšie konanie, menej dokladov, atď.)	<p>Ak štátny príslušník tretej krajiny dokladuje v žiadosti o prechodný pobyt na účel podnikania účel pobytu predložením podnikateľského zámeru na realizáciu inovatívneho projektu⁹⁷, dochádza k zvýhodneniu a zrýchleniu procesu udelenia prechodného pobytu na účel podnikania v dvoch rovinách:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nižšie finančné zabezpečenie podnikateľskej činnosti – štátny príslušník tretej krajiny preukazuje pri podávaní žiadosti o prechodný pobyt finančné zabezpečenie vo výške štyridsaťnásobku životného minima (v porovnaní so stonásobkom životného minima pri bežnom postupe),⁹⁸ 2. Skrátená lehota na rozhodnutie o žiadosti – lehota na rozhodnutie o žiadosti o prechodný pobyt je 30 dní (v porovnaní s lehotou 90 dní pri bežnom postupe)⁹⁹. 	Trvalé (zákonné) opatrenie	Verejný sektor (príslušné oddelenie cudzineckej polície)		
Prístup k špeciálnym fondom a investíciám (napr. mikropôžičky)	Mikropôžičky, štartovací a anjelský kapitál	V závislosti od konkrétneho subjektu	Verejný sektor (SBA) a súkromný sektor	☐	☒
Co-workingy a špeciálne priestory (spoločne zdieľané startupmi/podnikateľmi)	S podporou súkromného sektora rastie na Slovensku aj sieť inkubátorov, akceleratorov a co-workingov, pričom najväčší počet z nich pôsobí zatiaľ najmä v Bratislave.	V závislosti od dostupnosti zdrojov	Prevažne súkromný sektor	☐	☒
Prístup k špeciálnym, podporným programom (inkubátory/akcelerátory)	Podpora poskytovaná najmä prostredníctvom SBA (napr. Startup Sharks) alebo Národným podnikateľským centrom (NPC).	V závislosti od zdrojov financovania	Verejný sektor	☐	☒
Dane (výhody, úľavy, výnimky, atď.)	V súčasnosti (t. j. do 31. 12. 2019) nevyplýva jednoduchej spoločnosti na akcie z daňových zákonov SR osobitné daňové postavenie (bližšie pozri O9a).	Trvalé (v prípade schválenia)	Verejný sektor	☐	☐

⁹⁷ § 32 ods. 5 písm. a) zákona o pobyte cudzincov.

⁹⁸ § 32 ods. 7 písm. c) zákona o pobyte cudzincov.

⁹⁹ § 33 ods. 8 písm. g) zákona o pobyte cudzincov.

Stimuly/opatrenia	Stručný opis stimulov/opatrení	Majú stimuly na prilákanie formu kapmane alebo ide o stále opatrenia ?	Kto stimuly implementuje ? (štát, súkromný sektor, obaja v spolupráci, atď.)	Vzťahuje sa na	
				Iba ŠPTK	Všetkých
		legislatívnych zmien)			
Konzultačné služby /facilitátori (<i>pomoc pri networkingu</i>)	Podpora poskytovaná verejným sektorom najmä prostredníctvom SBA a NPC. Podpora poskytovaná súkromným sektorom cez podnikateľské iniciatívy a zoskupenia (napr. anjelskí podnikatelia) a existujúce inkubátory a co-workingy	V závislosti od zdrojov financovania	Súkromný aj verejný sektor	☐	☒
Tréningy pre startupy	Nevzťahuje sa.			☐	☐
Finančná podpora na pokrytie administratívnych nákladov a/alebo nákladov na zamestnancov	Nevzťahuje sa.			☐	☐
Iné	Nevzťahuje sa.			☐	☐

O19. Existujú opatrenia na podporu inovatívnych podnikateľov a startupov z tretích krajín, ktorí už sú v SR? (Např. v kontexte integračných opatrení.)

Nie. K dispozícii sú vyššie uvedené nástroje, ktoré sú však určené pre všetkých súčasných alebo potenciálnych podnikateľov na Slovensku, teda nie výlučne pre štátnych príslušníkov tretích krajín. Avšak pokiaľ sa štátny príslušník tretej krajiny, ktorý už má na Slovensku udelený pobyt, rozhodne podnikáť, môže tak urobiť, ak ho na to jeho udelený pobyt oprávňuje. Ak nie, môže požiadať o zmenu účelu pobytu na prechodný pobyt za účelom podnikania.

O20a. Vykonáva SR propagačné aktivity alebo šíri informácie smerom k zakladateľom startupov a inovatívnym podnikateľom?

- Áno
 Nie

Na národnej úrovni neexistujú propagačné aktivity zamerané výlučne na podporu startupov z tretích krajín. Avšak všeobecná propagácia startupov na Slovensku je realizovaná prostredníctvom SBA a SARIO. Zároveň je úlohou zastupiteľských úradov SR v zahraničí informovať štátnych príslušníkov tretích krajín o možnostiach startupového podnikania na Slovensku, resp. o možnosti udelenia prechodného pobytu za účelom podnikania aj na základe podnikateľského zámeru pre inovatívny projekt.¹⁰⁰

O20b. Plánuje SR vytvoriť jednotnú národnú/regionálnu značku pre startupovú schému (např. vizuály, brand)?

- Áno
 Nie

V súčasnosti nie je na národnej úrovni vytvorená oficiálna značka pre startupy. Avšak základom pre jej budovanie by mohla byť iniciatíva SBA Startup Sharks.¹⁰¹

O20c. Bola nejakým spôsobom hodnotená efektívnosť promočných aktivít uvedených v O20a?

- Áno
 Nie

O21. Na základe dostupných národných zdrojov (hodnotiace správy, monitoring médií, atď.) uveďte, ktoré faktory majú vplyv na prilákanie zakladateľov/zamestnancov startupov do SR?

- Huby a lokalita (např. mestá)
 Kultúra
 Socio-ekonomické faktory (např. náklady na bývanie)
 Iné

Dané údaje nie sú k dispozícii. Vzhľadom na to, že prechodný pobyt na účel podnikania udelený na základe podnikateľského zámeru pre inovatívny projekt bol zatiaľ udelený len dvom osobám, nie sú relevantné údaje k dispozícii.

O22a. Aké sú hlavné úskalia/výzvy prilákania startupových/inovatívnych podnikateľov z tretích krajín do SR?

V SR nie sú k dispozícii relevantné štúdie resp. analýzy zamerané na startupové podnikanie štátnych príslušníkov tretích krajín na Slovensku.

O22b. Uveďte príklady dobrej praxe v oblasti prilákania startupových/inovatívnych podnikateľov z tretích krajín do SR.

Vzhľadom na to, že v Slovenskej republike momentálne neexistujú opatrenia zamerané výlučne na zatraktívnenie startupového podnikania z tretích krajín, nie je možné identifikovať prípady dobrej praxe.

¹⁰⁰ Riadený rozhovor na MH SR 28. 5. 2019.

¹⁰¹ Riadený rozhovor na MH SR 28. 5. 2019. Startup Sharks. Slovak Business Agency. Citované dňa 3. 6. 2019. Dostupné na: <http://www.sbagency.sk/startup-sharks-0#.XQK-QY9npPY>.

Kapitola 5: Obnovenie víza/povolenia na pobyt a opatrenia na udržanie startupov a inovatívnych podnikateľov

O23a. Je možné **obnoviť** startupové vízum/povolenie na pobyt?

Áno

Nie

Štátny príslušník tretej krajiny môže na Slovensku podnikať napr. na základe udeleného prechodného pobytu na účel podnikania, a to aj v prípade startupového podnikania. Takýto pobyt je možné za splnenia zákonných podmienok obnoviť, a to aj opakovane.

O23b. Ak áno, na aký čas a aké sú možnosti predĺženia:

časovo obmedzené predĺženie víza/povolenia na pobyt

Prechodný pobyt na účel podnikania môže byť udelený najviac na 3 roky, a to aj opakovane, pričom policajný útvar môže pobyt (v prípade prvej žiadosti, ale aj pri obnove) udeliť aj na kratší čas ako 3 roky. Žiadosť o obnovu pobytu si štátny príslušník tretej krajiny musí podať najneskôr posledný deň platného pobytu.

trvalý pobyt

Za splnenia konkrétnych zákonných podmienok môže štátny príslušník tretej krajiny požiadať o zmenu typu pobytu z prechodného na trvalý (napr. v prípade oprávneného a nepretržitého pobytu na území SR po dobu piatich rokov bezprostredne pred podaním žiadosti o trvalý pobyt). Napr. štátny príslušník tretej krajiny, ktorý má na Slovensku udelený prechodný pobyt na účel podnikania nepretržite po dobu piatich rokov, si môže podať žiadosť o dlhodobý pobyt, ktorý je typom trvalého pobytu.

O23c. Aké sú **hlavné podmienky obnovenia pôvodného startupového víza/povolenia na pobyt**?

Hlavnou podmienkou na obnovenie prechodného pobytu za účelom podnikania je, že účel pobytu stále trvá, t. j. štátny príslušník tretej krajiny je naďalej oprávnený na podnikanie v SR. Zároveň štátny príslušník tretej krajiny podal na miestne príslušnom policajnom útvare žiadosť o obnovu prechodného pobytu na účel podnikania, a to najneskôr posledný deň platného pobytu.

Súčasne musí štátny príslušník tretej krajiny k žiadosti o obnovenie prechodného pobytu za účelom podnikania okrem iných dokladov predložiť aj:

- potvrdenie o tom, že má uhradené daňové a colné záväzky, poistné na zdravotné poistenie, poistné na sociálne poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie z tohto podnikania a zo všetkých obchodných spoločností a družstiev, v ktorých mene koná;¹⁰²
- doklad preukazujúci zisk po zdanení obchodnej spoločnosti alebo družstva, v mene ktorých koná, za predchádzajúce zdaňovacie obdobie minimálne vo výške dvadsaťnásobku životného minima, ak ide o štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorého podnikateľský zámer bol posúdený Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky ako inovatívny projekt (inak vo výške šesťdesiatnásobku životného minima).¹⁰³

Okrem vyššie uvedeného policajný útvar pri žiadosti o obnovu prechodného pobytu prihliada okrem iného aj na verejný záujem, osobitne na bezpečnostné hľadisko, hospodárske záujmy Slovenskej republiky, najmä na prínos podnikateľskej činnosti štátneho príslušníka tretej krajiny pre hospodárstvo Slovenskej republiky, na ochranu verejného zdravia, na osobné a rodinné pomery štátneho príslušníka tretej krajiny, jeho finančnú situáciu a dĺžku doterajšieho pobytu a predpokladaného pobytu.¹⁰⁴

O23d. Kontroluje sa v procese obnovy povolenia na pobyt aj skutočnosť, či bola spoločnosť vôbec založená?

Áno, policajný útvar skúma pri obnove pobytu prínos podnikateľskej činnosti a efektívnosť jej fungovania v dvoch rovinách.

Policajný útvar pri rozhodovaní o žiadosti o udelenie/obnovu prechodného pobytu za účelom podnikania prihliada okrem iného na hospodárske záujmy Slovenskej republiky, najmä na prínos podnikateľskej činnosti štátneho príslušníka tretej krajiny pre hospodárstvo Slovenskej republiky.¹⁰⁵

¹⁰² § 34 ods. 5 zákona o pobyte cudzincov.

¹⁰³ § 34 ods. 7 zákona o pobyte cudzincov.

¹⁰⁴ § 34 ods. 10 zákona o pobyte cudzincov.

¹⁰⁵ § 33 ods. 1 a § 34 ods. 10 zákona o pobyte cudzincov.

Zároveň štátny príslušník tretej krajiny, ktorý žiada o obnovu prechodného pobytu za účelom podnikania a ktorého podnikateľský zámer bol posúdený Ministerstvom hospodárstva SR ako inovatívny projekt, je povinný preukázať zisk po zdanení za predchádzajúce zdaňovacie obdobie minimálne vo výške dvadsaťnásobku životného minima. Policajný útvar môže obnoviť pobyt aj v prípade, že podnikanie štátneho príslušníka tretej krajiny nedosiahlo za posledné zdaňovacie obdobie zisk po zdanení v požadovanej výške v prípade, ak podľa stanoviska Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky je podnikateľská činnosť obchodnej spoločnosti alebo družstva prínosom pre hospodárske záujmy Slovenskej republiky.¹⁰⁶

O23e. Aké úkony musia vykonať štátni príslušníci tretích krajín s udelenými startupovými vízami/povolením na pobyt, ak:

- **ich spoločnosť už nie je považovaná za startup (napr. stala sa z nej úspešná spoločnosť):**
  - Prechodný pobyt na účel podnikania nie je viazaný na startup ako taký, ale na skutočnosť, že štátny príslušník tretej krajiny koná v mene obchodnej spoločnosti/družstva, ktorá musí spĺňať zákonné podmienky, t. j. musí byť oprávnená na podnikanie. Policajný útvar zruší prechodný pobyt na účel podnikania, ak pominul jeho účel, napr. v prípade, ak by štátny príslušník tretej krajiny prestal konať v mene obchodnej spoločnosti alebo by daná obchodná spoločnosť zanikla, pričom nie je podstatné, o aký typ podnikania ide.¹⁰⁷ V takomto prípade môže štátny príslušník tretej krajiny požiadať o zmenu účelu pobytu (t. j. na iný prechodný pobyt) alebo typu pobytu (z prechodného na trvalý). Avšak je oprávnený tak urobiť len počas platnosti jeho súčasného pobytu (tzn. len do momentu, pokiaľ mu policajný útvar pôvodný pobyt nezruší). Ak štátny príslušník tretej krajiny nepožiada o zmenu pobytu počas platnosti pôvodného pobytu, pričom dôjde k zrušeniu pôvodného pobytu, je povinný v stanovenej lehote vycestovať z územia SR;
- **ich startup nebude úspešný (môže ŠPTK ostať v SR na základe iného povolenia na pobyt?):**
  - Platí vyššie uvedené. Ak dôjde k ukončeniu/zániku podnikania, policajný útvar zruší prechodný pobyt na účel podnikania. Štátny príslušník tretej krajiny je oprávnený požiadať o zmenu účelu alebo typu pobytu, avšak len počas platnosti súčasného pobytu, t. j. len do jeho zrušenia. Ak tak nevykoná a policajný útvar pobyt zruší, je povinný v stanovenej lehote opustiť územie SR;
- **ich podnikateľský zámer sa zmení, pričom bol už schválený:**
  - Samotná zmena podnikateľského zámeru počas platnosti pobytu nemá vplyv na jeho platnosť, pokiaľ naďalej trvá účel pobytu, ktorým je podnikanie. V prípade obnovy podnikania musí štátny príslušník tretej krajiny zdokladovať zákonné náležitosti ako napr. zisk po zdanení v požadovanej výške.
  - V prípade, ak sa zmení podnikateľský zámer v zmysle, že sa podnikateľský subjekt rozhodne zmeniť/rozšíriť predmet (oblasť) podnikania, a na tento predmet podnikania ešte nemá platné živnostenské oprávnenie, musí ho získať ešte pred začatím podnikania v tejto oblasti.

O24a. Sú nižšie uvedené **opatrenia na udržanie zakladateľov startupov a inovatívnych podnikateľov zavedené v SR?**

Zjednodušený postup obnovy povolenia na pobyt

Ak štátny príslušník tretej krajiny dokladoval v žiadosti o prechodný pobyt na účel podnikania účel pobytu predložením podnikateľského zámeru na realizáciu inovatívneho projektu, dochádza aj pri obnove jeho pobytu k zvýhodneniu a zrýchleniu procesu v dvoch rovinách:

1. Nižší zisk po zdanení – štátny príslušník tretej krajiny preukazuje pri obnove prechodného pobytu zisk po zdanení za predchádzajúce zdaňovacie obdobie minimálne vo výške dvadsaťnásobku životného minima (v porovnaní so šesťdesiatnásobkom životného minima pri bežnom postupe).

¹⁰⁶ § 34 ods. 15 zákona o pobyte cudzincov.

¹⁰⁷ § 36 ods. 1 písm a) zákona o pobyte cudzincov.

2. Skrátená lehota na rozhodnutie o žiadosti – lehota na rozhodnutie o žiadosti o obnovu prechodného pobytu je 30 dní (v porovnaní s lehotou 90 dní pri bežnom postupe).

Daňové úľavy

V súčasnosti (t. j. do 31. 12. 2019) nevyplýva startupom z tretích krajín, a teda ani štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí žiadajú o obnovu pobytu, z daňových zákonov SR osobitné daňové postavenie (bližšie pozri O9a).

Iné:

O24b. Aké sú hlavné úskalia/výzvy pri udržaní startupov a inovatívnych podnikateľov v SR?

Vzhľadom na nízky počet udelených prechodných pobytov na účel podnikania na základe inovatívneho projektu, nie je možné identifikovať výzvy spojené s udržaním inovatívneho podnikania na Slovensku.

O24c. Uvedte príklady dobrej praxe v oblasti udržania startupov a inovatívnych podnikateľov v SR.

Vzhľadom na to, že podpora startupov a inovatívnych podnikov nepatrí medzi prioritné témy súčasnej hospodárskej politiky, zatiaľ nie je možné identifikovať príklady osvedčenej praxe.

O25a. Odhalili ste v SR príklady zneužitia takéhoto spôsobu migrácie? (Např. chcel niekto vstúpiť do SR na základe povolenia na pobyt za účelom podnikania – startupový/inovatívny podnikateľ a nemal v úmysle takúto spoločnosť založiť?)

Áno

Nie

O25b. Existujú štatistiky dokladujúce takéto formy zneužitia¹⁰⁸?

Príslušné orgány neevidujú žiadne prípady zneužitia prechodného pobytu udeleného na základe podnikateľského zámeru na inovatívny projekt.¹⁰⁹

O25c. Aká je „živostnosť“ startupov založených štátnymi príslušníkmi tretích krajín? (Myslí sa tým počet startupov, ktorým sa podarí stať ziskovými spoločnosťami.)

Dáta nie sú k dispozícii.

O25d. Existujú v SR evaluácie alebo štúdie týkajúce sa zhodnotenia národných podporných schém pre startupy a inovatívne podnikanie?

Nie, v SR neboli realizované žiadne evaluácie alebo štúdie zamerané na zhodnotenie národných podporných schém pre startupy a inovatívne podnikanie.

Kapitola 6: Záver

O26. Uvedte závery vzhľadom na vyššie uvedené. Aká je relevantnosť zistení pre tvorcov politik (na národnej úrovni a/alebo úrovni EÚ)?

Predkladaná štúdia, ako aj objem a charakter opatrení zameraných na podporu startupového podnikania z tretích krajín a ich reálny počet na Slovensku odzrkadľuje skutočnosť, že podpora prílevu inovatívneho podnikania z tretích krajín na Slovensko nie je v súčasnosti národnou prioritou.

Vláda SR prijala v roku 2015 koncepciu na podporu startupov, ktorá okrem iného obsahuje aj opatrenie na zavedenie startupového národného víza pre štátnych príslušníkov tretích krajín. K ich zavedeniu nedošlo a Slovenská republika v súčasnosti nedisponuje osobitným typom startupového víza/pobytu.

V rámci novelizácie zákona o pobyte cudzincov v roku 2017 však bola do právneho poriadku SR zakomponovaná možnosť požiadať o prechodný pobyt na účel podnikania na základe podnikateľského zámeru na realizáciu inovatívneho projektu. Štátny príslušník tretej krajiny, ktorý sa rozhodne pre startupové podnikanie na Slovensku, síce nemá k dispozícii osobitný typ startupového pobytu, ale ak využije možnosť predložiť inovatívny podnikateľský zámer, je pri udeľovaní prechodného pobytu za splnenia zákonných podmienok oprávnený na istý typ zvýhodneného postupu, a to v podobe dokladovania zníženého finančného zabezpečenia podnikateľskej činnosti a skrátenej lehoty na rozhodnutie o žiadosti.

¹⁰⁸ Zneužitie tejto formy migrácie sa vzťahuje v tomto prípade len na situácie, keď niekto využil startupové víza/povolenie na pobyt, ale nemal v úmysle podnikateľ. Nemá sa na mysli potenciálna nelegálna aktivita startupovej spoločnosti ako súčasť jej podnikateľskej činnosti.

¹⁰⁹ Zdroj: Dotazník ÚHCP P PZ.

Uvedené zvýhodnenia v pobytovej oblasti môžeme pokladať za takmer jediné osobitné opatrenia na podporu startupového podnikania z tretích krajín.

Väčšinu opatrení na podporu startupového podnikania realizuje SR prostredníctvom Slovak Business Agency v spolupráci s Ministerstvom hospodárstva SR. V tomto zmysle sú startupom pôsobiacim na Slovensku k dispozícii finančné aj nefinančné nástroje, a to najmä mikropôžičky, poradenstvo, workshopy, mentoring a pod. Tieto opatrenia však majú všeobecný charakter, t. j. nie sú zamerané výlučne na podporu príchodu startupov z tretích krajín. Pokiaľ však podnikateľský subjekt spĺňa stanovené podmienky, môže sa o danú podporu uchádzať aj štátny príslušník tretej krajiny.

Zároveň existuje na Slovensku podpora startupov v rámci súkromného sektora. Ide hlavne o poskytovanie anjelského/štartovacieho kapitálu úspešnými podnikateľmi alebo o siete inkubátorov, co-workingov a pod., ktoré sa začínajú realizovať aj na akademickej pôde.

Vyhodnotiť vplyv existujúcich opatrení, ako aj charakter a úspešnosť startupového podnikania z tretích krajín na Slovensku, je pomerne náročné. Z dostupných štatistík vyplýva, že od novely zákona o pobyte cudzincov v roku 2017 bol prechodný pobyt za účelom podnikania na základe podnikateľského zámeru na realizovanie inovatívneho podnikania udelený len 2 osobám. Uvedený údaj by mohol napovedať, že jedným z dôvodov nízkeho záujmu o tento typ pobytu je práve absencia konkrétnych opatrení na podporu startupov z tretích krajín. Takýto záver by však mohol byť skreslený, keďže v skutočnosti nemáme k dispozícii presné údaje o startupoch z tretích krajín. Štátny príslušník tretej krajiny realizujúci startup na Slovensku môže mať udelený aj iný typ pobytu, napr. štandardný prechodný pobyt na účel podnikania. Zároveň nemusí na realizáciu startupového podnikania využiť práve typ obchodnej spoločnosti, ktorý bol do právnej úpravy zakomponovaný za týmto účelom. Z uvedenej komparácie v sekcii 1 je zrejmé, že za určitých podmienok môže byť pre startupové podnikanie výhodnejšie/jednoduchšie použiť napr. spoločnosť s ručením obmedzeným.

Vo všeobecnosti však môžeme konštatovať, že Slovenská republika disponuje v súčasnosti len čiastočnými opatreniami na podporu startupov z tretích krajín a zároveň zatiaľ neplánuje v tejto oblasti žiadne legislatívne zmeny.

Štatistická príloha

Tabuľka 1: Počet podaných žiadostí a udelených povolení na pobyt pre startupy a inovatívnych podnikateľov v SR

Rok	Druh	Počet podaných žiadostí	Štátne občianstvo		Počet udelených povolení na pobyt	Štátne občianstvo
2017	Prechodný pobyt na účel podnikania	1	Ukrajina		1	Ukrajina
2018	Prechodný pobyt na účel podnikania	2*	Bosna a Hercegovina	Srbsko	1	Srbsko

Zdroj: MH SR a ÚHCP P PZ

Údaje za predchádzajúce roky nie sú k dispozícii.

* V roku 2018 MH SR posúdilo a schválilo 1 podnikateľský zámer startupového/inovatívneho podnikania predložený k žiadosti o povolenie na pobyt za účelom podnikania.

Štatistiky o počte obnovených povolení na pobyt za účelom podnikania v prípade, že išlo o startupové/inovatívne podnikanie, ako aj štatistiky o počte zmien statusov z/na povolenie na pobyt za účelom podnikania v prípade, že išlo o startupové/inovatívne podnikanie, nie sú k dispozícii.

SR takisto nemá k dispozícii štatistiky o hlavných sektoroch, v ktorých boli založené startupy štátnymi príslušníkmi tretích krajín v SR ani o miere úspešnosti takýchto startupov.